№ 214 (1278)
Пятніца, 16 лістапада 2001 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Кошт: у кіёсках і крамах — 120 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

Народная Воля

Надвор'е

Сёння ўдзень па краіне захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е. Часам мокры снег, месцамі на дарогах галалёдзіца. Вецер паўночна-заходні, 9—14 м/с, часам парывы да 15—20, месцамі да 25 м/с. Тэмпература паветра ў Віцебску, Магілёве — -1...-3, Мінску — 0...-2, Гродне, Брэсце — 0...+2, Гомелі — каля 0.

У наступныя двое сутак захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е. Пераважна ў паўночных раёнах ападкі, месцамі на дарогах галалёдзіца. Вецер заходні, 6—11 м/с, у асобных раёнах парывы да 15—18 м/с. Тэмпература паветра ўначы 17-га — -3...-8, удзень -4...+1; 18-га ўначы -3...+2, удзень 0...+4.

ПУЛЬС

Новыя кадравыя перастаноўкі

Іван КАРЭНДА стаў памочнікам прэзідэнта Беларусі, начальнікам галоўнага ідэалагічнага ўпраўлення Адміністрацыі прэзідэнта;

Васіль МАНЮК прызначаны першым намеснікам старшыні Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Рэспублікі Беларусь;

Аляксандр САЛАМАХА цяпер намеснік старшыні Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Рэспублікі Беларусь;

Пятра КУХАРЧЫКА паставілі рэктарам Акадэміі кіравання пры прэзідэнце Рэспублікі Беларусь;

Мікалая КАРАТКЕВІЧА — намеснікам дзяржаўнага сакратара Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь;

Васіля ДЗЕМЯНЦЕЯ — начальнікам упраўлення Камітэта дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь па Віцебскай вобласці;

Анатоля ЦАКУНА — начальнікам упраўлення Камітэта дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь па Гомельскай вобласці;

Уладзіміра ШАФАРЭНКУ — начальнікам упраўлення ўнутраных спраў Брэсцкага аблвыканкама;

Аляксандра ТЫШКЕВІЧА — начальнікам 72-га гвардзейскага аб'яднанага вучэбнага цэнтра падрыхтоўкі прапаршчыкаў і малодшых спецыялістаў;

Юрыя МЕРАНЦАВА — начальнікам упраўлення кадраў Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь;

Сяргея ЦІХАНЕНКУ — камандзірам 120-й гвардзейскай асобнай механізаванай брыгады Узброеных сіл Рэспублікі Беларусь.

Юрый АЛЯКСЕЕЎ.

"Беларускае пытанне" за зачыненымі дзвярыма

Пасяджэнне Палітычнага камітэта Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы, якое адбудзецца ў Вільнюсе 19—20 лістапада, пройдзе за зачыненымі дзвярыма. Пра гэта БелаПАН паведаміў намеснік старшыні Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання Анатоль Лябедзька.

Першапачаткова меркавалася, што на гэтае пасяджэнне, якое абмяркуе сярод іншых праблем і "беларускае пытанне", будуць запрошаны дзве беларускія дэлегацыі — ад Нацыянальнага сходу і палітычнай апазіцыі. Аднак у апошні момант міжнародныя парламентарыі вырашылі правесці дыскусію па Беларусі самастойна і за зачыненымі дзвярыма. Дакладчыкам па гэтым пункце парадку дня выступіць прадстаўнік Германіі Вольфганг Берэндт.

Уладзімір ГЛОД.

Салігорскія гарнякі праводзяць пікет

16 лістапада прадстаўнікі арганізацыі Незалежнага прафсаюза гарнякоў салігорскага ВА "Беларуськалій" правядуць у Мінску пікет.

Акцыя, санкцыяніраваная ўладамі, пройдзе ў парку Дружбы народаў (каля сталічнай плошчы Бангалор) з 10 да 13 гадзін. Мяркуецца, што ў ёй возьмуць удзел да 30 чалавек.

Гарнякі маюць намер патрабаваць ад улад адмены падаткаабкладання выхадных дапамог, якія выплачваюцца пры звальненні работніка з прадпрыемства, у тым ліку — пры скарачэнні штату, а таксама зніжэння стаўкі падаходнага падатку да 13 працэнтаў.

Каля месяца таму лідэры дзвюх прафсаюзных арганізацый, дзеючых у ВА "Беларуськалій", — Беларускага прафсаюза работнікаў нафтавай прамысловасці і Незалежнага прафсаюза гарнякоў — звярнуліся з адкрытым лістом да дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі. Ад імя 20-тысячнага калектыву "Беларуськалія", аднаго з найбуйнейшых экспарцёраў краіны, яны заклікалі парламентарыяў "не дапусціць антыканстытуцыйных паправак у Працоўны кодэкс".

Паколькі рэакцыі на адкрыты ліст з боку дэпутатаў не было, салігорскія гарнякі вырашылі прыцягнуць увагу грамадскасці да гэтых праблем шляхам правядзення ў сталіцы акцыі пратэсту.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

"У времени в плену"

ГЕННАДИЙ КАРПЕНКО
У времени в плену

В российском издательстве "Можайск-терра" тиражом 2000 экземпляров вышла книга воспоминаний "У времени в плену" Николая Гиля. Книга посвящена жизни и деятельности так рано ушедшего от нас известного белорусского политика Геннадия КАРПЕНКО.

"Народная воля" собирается печатать на своих страницах выдержки из книги. Мы обращаемся к общественным распространителям с просьбой помочь в ее реализации.

По вопросам приобретения обращайтесь, пожалуйста, в штаб-квартиру Объединенной гражданской партии по адресу: **ул. Комсомольская, 11—216. Тел. 211-02-79.** Стоимость книги "У времени в плену" — 3000 руб.

ЗАЯВА

Грамадскага аб'яднання "Беларуская асацыяцыя журналістаў"

12 лістапада Вышэйшы Гаспадарчы суд Рэспублікі Беларусь (суддзя Валеры Жандараў) вынес рашэнне спыніць дзейнасць незалежнай газеты "Пагоня" і ліквідаваць рэдакцыю гэтай газеты.

Іск аб закрыцці газеты падала пракуратура Гродзенскай вобласці. Яна ж распачала крымінальную справу паводле факта апублікавання напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў матэрыялаў, якія, на думку пракуратуры, утрымліваюць паклёп на прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (ч.1 арт. 367 КК).

Пракуратура сцвярджае, што падставай для закрыцця газеты і ліквідацыі рэдакцыі сталі неаднаразовыя парушэнні газетай заканадаўства аб друку. У рэчаіснасці на момант звароту пракуратуры ў суд ("у інтарэсах дзяржавы ў асобе Дзяржкамітэта па друку") рэдакцыі было вынесена толькі адно афіцыйнае папярэджанне (на працягу года) за публікацыю звароту незарэгістраванай органамі юстыцыі арганізацыі "Гродзенская ініцыятыва". Калі падчас судовага працэсу высветлілася, што гэтага недастаткова для закрыцця газеты, пракуратура Гродзенскай вобласці вынесла газеце другое папярэджанне (ад 21 верасня) за публікацыю тых жа матэрыялаў, што сталі падставай для ўзбуджэння крымінальнай справы. Пракуратуру не збянтэжыла, што расследаванне гэтай справы не скончылася і няма судовага рашэння, якое пацвярджала б факт парушэння газетай заканадаўства. Не спыніла яе і тое, што ўвесь наклад нумара газеты, у якім друкаваліся згаданыя матэрыялы, быў канфіскаваны ў друкарні, у выніку чаго газета так і не трапіла да чытачоў.

Рэдакцыя газеты "Пагоня" абскардзіла папярэджанне пракуратуры ў Гаспадарчы суд Гродзенскай вобласці. Аднак Вышэйшы Гаспадарчы суд узяўся сам разглядаць скаргу і аб'яднаў яе з іскам пракуратуры аб закрыцці газеты. У судовым разглядзе суддзя В.Жандараў прызнаў гэтае папярэджанне законным і абгрунтаваным, нягледзячы на тое, што факт паклёпу на прэзідэнта не быў даказаны ва ўсталяваным парадку.

Міністэрства інфармацыі (раней - Дзяржкамітэт па друку), у інтарэсах якога быў пададзены іск аб закрыцці газеты і ліквідацыі рэдакцыі, адмовілася ад іску яшчэ да суда. Тым не менш Вышэйшы Гаспадарчы суд не прыняў да ўвагі аргументы прадстаўнікоў рэдакцыі газеты "Пагоня" і Міністэрства інфармацыі і адначасова з прызнаннем папярэджання пракуратуры абгрунтаваным вынес рашэнне аб закрыцці газеты "Пагоня" і ліквідацыі рэдакцыі.

Беларуская асацыяцыя журналістаў звязвае закрыццё газеты "Пагоня" і ліквідацыю яе рэдакцыі з абяцаннем Аляксандра Лукашэнкі "разабрацца" з незалежнай прэсай пасля выбараў. У гэтым жа шэрагу - працяг расследавання крымінальных спраў, распачатых па факце публікацыі передвыбарчых матэрыялаў у газетах "Пагоня" і "Рабочы" і адмова Вышэйшага Гаспадарчага суда разглядаць іск газеты "Брестский курьер" да Міністэрства адукацыі аб прызнанні несапраўдным папярэджання.

Беларуская асацыяцыя журналістаў выказвае рашучы пратэст у сувязі з гэтымі фактамі. Мы заклікаем спыніць палітычна матываваныя крымінальныя справы, датычныя незалежных выданняў і журналістаў.

Беларуская асацыяцыя журналістаў патрабуе ад беларускіх уладаў тэрмінова перагледзець рашэнне аб закрыцці газеты "Пагоня", якое не грунтуецца на законе і фактах. У выпадку, калі гэтае патрабаванне не будзе выканана, мы пакідаем за сабою права арганізацыі акцый пратэсту, а таксама звароту па дапамогу да міжнароднай супольнасці — удзельніц АБСЕ, сябрам якой з'яўляецца і Рэспубліка Беларусь.

СКАНДАЛ

У ТЭАТРЫ ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ ЗАБАРАНІЛІ ЯНКУ КУПАЛУ

14 лістапада за некалькі гадзін да пачатку спектакля "Тутэйшыя" акцёрам паведамілі, што яны могуць не прыходзіць у тэатр. Спектакль адмянілі. І хутчэй за ўсё назаўжды...

Апошні раз твор Янкі Купалы ў пастаноўцы вядомага рэжысёра Мікалая Пінігіна ў Купалаўскім паказвалі дзевяць месяцаў таму. Тэатральная эліта гаварыла, што напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў "Тутэйшых" асабліва настойліва рэкамендавалі не паказваць. Бо п'еса, на думку некаторых высокапастаўленых чыноўнікаў, цалкам антынацыянальная.

А спектакль быў касавым. Яго любілі і школьнікі, і пенсіянеры. "Под занавес" уся зала, незалежна ад палітычных поглядаў, пляскаючы ў далоні, шчыра крычала "Біс!" і "Жыве Беларусь!".

П'еса Янкі Купалы "Тутэйшыя" была напісана ў 1922 годзе. Упершыню на тэатральнай сцэне з'явілася ў 1926 годзе, але хутка была знята як ТВОР СУПЕРНАЦЫЯНАЛІСТЫЧНЫ. У 1982 годзе пра п'есу ўспомніў рэжысёр Магілёўскага абласнога тэатра В.Маслюк. Але і на гэты раз яе сцэнічнае жыццё было нядоўгім: пасля паказу ў Мінску "Тутэйшых" зноў знялі з рэпертуару. На сцэне Купалаўскага тэатра "Тутэйшых" адрадзілі ў 1990 годзе. У 1992 годзе спектакль атрымаў Дзяржаўную прэмію Беларусі.

Падзеі ў п'есе разгортваюцца ў 1920-х гадах. Галоўны герой "Тутэйшых" Мікіта Зносак адмаўляе ўсё беларускае, гаворыць пра *"адзіны непадзельны рускі язык"*, які б ён *"завёў ад Афрыкі да Амерыкі, і ад Смаленска да Берліна"*. Вучоныя Усходні і Заходні падчас сваіх размоў сцвярджаюць, што Беларусь ні ў якім разе не можа быць самастойнай. Тыя, каго Купала называе "тутэйшымі", не заўважаюць, як ганьбяць беларускую культуру...

Па афіцыйнай версіі, у тэатры нічога не здарылася. Маўляў, спектакль ідзе на Купалаўскай сцэне адзінаццаць гадоў. За гэты час у ім нават ніводнай дошкі не змянілі. Таму і адмянілі. Раптам каму-небудзь з акцёраў дэкарацыя на галаву зваліцца?

Аднак самі акцёры расказваюць, што ў тэатры па тэхнічным стане ёсць значна горшыя спектаклі. Але іх з рэпертуару чамусьці не здымаюць. Некаторыя ідуць нават па два разы на месяц.

Па словах артыстаў, *"спектакль прывезлі са склада і ўжо нават пачалі манціраваць"*. А потым паведамілі, што замест трагікамічных сцэн Я.Купалы "Тутэйшыя" будуць трагікамічныя сцэны А.Астроўскага "Свае людзі — паладзім".

Артысты ад замены не адмовіліся і выйшлі на сцэну. Тэатр — не месца для мітынгаў, лічаць яны.

У "Тутэйшых" занятыя Мэтры Купалаўскага тэатра — Марыя Захарэвіч, Генадзь Аўсяннікаў, Аляксандр Лабуш, Алена Сідарава, Зоя Белахвосцік і іншыя. Многія з іх не вераць у афіцыйную версію адмены спектакля.

"Тутэйшых" вывучаюць у школе. У школьных падручніках напісана: *"...п'еса вучыць праўдзе, выхоўвае пачуццё нацыянальнай годнасці і гордасці"*. Відаць, новаму міністру адукацыі Пятру Брыгадзіну хутка аддадуць загад перапісаць падручнікі і дапаможнікі не толькі па гісторыі, але і па беларускай літаратуры. Ці адразу выкрасліць з іх імя Янкі Купалы і ўсе яго творы.

У Міністэрстве культуры не змаглі пракаменціраваць сітуацыю з "Тутэйшымі". У гэтай установе апошнім часам усе занепакоены рэфарматарскім "зудам". Кажуць, праз тыдзень-

Сцэна са спектакля "Тутэйшыя". Пастаноўка М. Пінігіна.

другі аддзел тэатраў спалучаюць з некалькімі іншымі. Некаторыя міністэрскія спецыялісты не чакаюць, пакуль іх звольняць ці адправяць на пенсію, і ўжо пачалі шукаць новую працу.

Міністэрства культуры Беларусі, відаць, сёння зусім не цікавяць трывогі і клопат Янкі Купалы за духоўную спадчыну беларускага народа і за яго нацыянальную свядомасць. У кулуарах міністэрства часта ўзгадваюць, што цяперашні міністр культуры Леанід Гуляка, калі працаваў у Савеце міністраў, амаль заўсёды размаўляў на беларускай мове. Аднак у міністэрстве ён паціху пачаў пазбаўляцца ад гэтай звычкі. Апошнім часам ягоныя публічныя выступленні на мове можна пералічыць па пальцах. Нават на нядаўнім фестывалі "Залаты шлягер" у Магілёве міністр культуры Беларусі гаварыў па-руску. А ПЕРШАЕ БЕЛАРУСКАЕ СЛОВА на "Шлягеры" ВЫМАВІЎ РАСІЙСКІ СПЯВАК Ігар Карнялюк, які, у адрозненне ад некаторых важных асобаў, ганарыцца сваімі беларускімі каранямі. Між іншым, былы міністр культуры Аляксандр Сасноўскі нават у прысутнасці А.Лукашэнкі не саромеўся гаварыць на матчынай мове. Хаця ведаў, што некаторым гэта надта не падабаецца...

У адказ на пытанне "Хто загадаў у тэатры Янкі Купалы забараніць Янку Купалу?" чыноўнікі Мінкульта адводзяць вочы ў бок ці пачынаюць нешта незразумелае плясці пра дэкарацыі, якія знянацку могуць зваліцца на галаву акцёрам...

Валеры МАЗЫНСКІ, галоўны рэжысёр тэатра "Вольная сцэна":

— Раней хадзілі чуткі пра тое, што гэты спектакль улады рэкамендавалі прытрымаць, бо ён вельмі нацыянальны. Але ж "Тутэйшыя" былі ў рэпертуары! Нават калі там сапраўды нейкія непаладкі з дэкарацыямі, гэта можна лёгка выправіць. Тым больш спектакль у рэпертуар ставяць не за два дні і нават не за два тыдні!.. Дый акцёры — я перакананы ў гэтым — сыгралі б "Тутэйшых" нават пры адной трэці дэкарацый!

Застаецца толькі адно тлумачэнне — палітыка...

Марына КОКТЫШ.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Свидетели преступлений группы Игнатовича избегают зала суда

Закрытый процесс о похищении российского телеоператора фактически еще не начат: Димин эпизод — в самом конце списка преступлений, инкриминируемых обвиняемым.

Судебное разбирательство вот уже три недели продвигается черепашьими темпами. Заседания или вообще отменяются, или, в лучшем случае, допрашивают одного-двух свидетелей и расходятся, потому как допрашивать некого. Очень похоже на то, что свидетели боятся появляться в зале суда.

Как известно, прокуратура не смогла (или не захотела) до конца раскрыть данное преступление и лишь под давлением общественности вынуждена была передать нераскрытое до конца дело в суд, объединив уголовные деяния группы Игнатовича с похищением Д.Завадского. Суд допрашивает свидетелей лишь по уголовным эпизодам, к похищению неизвестно когда еще подойдут. В этом, как мне кажется, и кроется суть объединения дела Д.Завадского с другими уголовными эпизодами.

А ведь именно государственный обвинитель обязан представлять доказательства (статья 293 пункт 5 УПК). Власти у прокуратуры тоже вроде бы достаточно. И необеспечение явки свидетелей обвинения очень смахивает на преднамеренное затягивание прокуратурой судебного следствия.

К сожалению, дать читателям своевременный и подробный обзор хода судебного разбирательства не представляется возможным из-за закрытости процесса. Информацию приходится собирать по крохам.

Валерий АЛЕКСЕЕВ.

Судья обязал Вячеслава Сивчика доказывать свою невиновность

В полдень 14 ноября административный судья Минского района сообщил: дело в отношении Вячеслава Сивчика об участии в несанкционированном пикете прекратить в связи с отсутствием события и состава правонарушения.

Оправдан вчистую. А ведь за время "празднования" властями в "Куропатах" 84-й годовщины Октябрьской революции (8—9 ноября 2001 года) в суды Советского и Минского районов направлено 28 административных дел. Все протоколы — как близнецы-братья: имярек "участвовал в несанкционированном пикете (на территории мемориала в память жертв политических репрессий 30—40-х годов XX столетия. — **В.Щ.**), во время проведения строительных работ препятствовал движению транспорта, бросался под колеса машин...".

Поскольку Административный кодекс не предполагает групповой ответственности, то судья А.Точкар, объявляя об отсутствии события правонарушения по статье 167^{1}, говорил лишь о В.Сивчике. Однако, на мой взгляд, обвинения, предъявленные задержанным, никак не подпадают не только под определение пикета, но и под сферу действия самого закона "О собраниях, митингах, шествиях, демонстрациях и пикетировании". Потому как за создание аварийной обстановки (а как еще иначе понимать фразу "препятствовал движению транспорта, бросался под колеса машин") КоАП предусматривает (часть 2 статьи 120) наказание в виде штрафа от 0,5 до 3,0 МЗП.

Но 22 тысячи рублей — слишком мизерная сумма (в бюджете белорусского государства штрафы составляют довольно весомую долю). И в райотделах милиции оформляют протоколы по статье 167^{1}, сумма штрафа по которой в 100 (!) раз больше.

Судья потребовал от В.Сивчика **доказать свою невиновность**. Вячеслав Вадимович доказывал свою невиновность в течение трех судебных заседаний. Помимо свидетельских показаний, суду была представлена видеозапись, из которой следует, что в указанное время обвиняемый в правонарушении находился в прямом эфире московского телеканала ТВ-6, а не под колесами самосвалов.

Железное алиби! К сожалению, Александр Точкар как служитель Фемиды не вынес определения в адрес Минского РОВД в целом и майора Г.Василевского в частности, обвинивших Вячеслава Сивчика не только в совершении правонарушения, но и в неповиновении милиции.

После судебного процесса я спросил судью Точкара, почему он потребовал, чтобы Сивчик доказывал свою невиновность. Ведь в соответствии с принципом презумпции невиновности обвиняемый не обязан это делать.

Александр Федорович ответил, что данная норма относится лишь к уголовному процессу, а в административном не действует, и руководствовался он статьей 247 КоАП. Я внимательно перечитал упомянутую статью, но обязанности лица, привлекаемого к административной ответственности, доказывать свою невиновность в ней не обнаружил.

Похоже, в Минском районном суде забыли (или не знают) постановление Пленума Верховного суда №1 от 25 марта 1999 года, которым суды обязываются исходить из принципа презумпции невиновности и при рассмотрении административных дел.

Валерий ЩУКИН,
правозащитник.

ПОСТФАКТУМ

"Выборы были подтасованы!"

Еще одно свидетельство американских социологов

Тема президентских выборов постепенно уходит из политического лексикона страны. Кто-то занимается самоедством, кто-то зализывает раны обиды, кто-то думает о том, как жить дальше, как бороться с этим опостылевшим режимом в ближайшие годы. Немало шишек досталось после 9 сентября единому кандидату Владимиру Гончарику, всей объединенной оппозиции. Данные социологических исследований, которые совсем недавно попали в редакцию "Народной воли", свидетельствуют о той грандиозной работе, которая проделана перед выборами.

Исследования накануне и во время выборов в Беларуси проводила пользующаяся авторитетом американская фирма "Вирслин уорлдвайд" ("Wirthlin Worldwide") по заказу Международного Республиканского института (США).

Чтобы не утомлять читателя многочисленными массивными таблицами, приведу некоторые, без преувеличения, сенсационные данные. Цитирую:

"Анализ цифровых данных по переизбранию Лукашенко и восприятию всех трех кандидатов среди неопределившихся избирателей позволяет делать следующие предпосылки по выборам. По нашим лучшим оценкам, окончательное распределение голосов на день выборов должно было быть такое:

Лукашенко — 48%,
Гончарик — 40%,
Гайдукевич — 6%,
Против всех — 6%.

Используя более либеральную формулу, получается следующий результат:

Лукашенко — 51%,
Гончарик — 37%,
Гайдукевич — 6%,
Против всех — 6%.

"... ничто в данных настоящей недели (имеется в виду неделя выборов. — **А.С.**) и в данных предыдущих семи месяцев опроса НЕ УКАЗЫВАЕТ на то, что Лукашенко получит 75,6% голосов. Согласно нашим данным и анализу, весьма сомнительно, что число голосов превысит 52%".

Изучив данные американской социологической лаборатории, можно сделать вывод: А.Г. мог победить на выборах, но победить в ИСКЛЮЧИТЕЛЬНО УПОРНОЙ борьбе, а не с сокрушительным перевесом.

Как известно, за полгода до президентских выборов рейтинг Владимира Гончарика колебался в пределах статистической ошибки. Теперь мы узнаем, что, если бы подсчет голосов на выборах действительно проводился, а не имитировался, Гончарик набрал бы как минимум 37%. На практике это могло бы означать второй тур и продолжение борьбы.

Александр СИЛИЧ.

КРИМИНАЛ

На нары — одного за другим

Совсем недавно гомельское управление Комитета по организованной преступности и коррупции при МВД взялось разрешить непростую загадку: почему все последние годы в области были самые высокие цены на хлеб? Естественно, присмотрелись к объединению "Гомельхлебпром". И, говорят, узрели, что руководители стоят с протянутой рукой перед поставщиками муки — то ли на хлеб просят, то ли на булку с маслом.

Особенно в этом деле отличились заместитель генерального директора Павел Кундас и начальник отдела снабжения Олег Елисеев. Что еще обнаружили ушлые сотрудники управления у них в руках, можно только догадываться. Хлебопеки сидят в изоляторе на нарах и уже, наверное, думают о сухарях.

Уголовное дело возбудили и против генерального директора "Гомельхлебпрома" Николая Пугачева, считай, первого в области хлебопека и коммуниста. Чем он злоупотребил, покажет следствие и суд, если, конечно, дело будет доведено до завершения. При этом областная организация ПКБ может лишиться своего недавнего лидера. Николай Пугачев хотя и заявил о сложении с себя полномочий первого секретаря ОК ПКБ по причине поддержки партией на недавних выборах единого кандидата от оппозиции, но преемника конференция еще не избрала.

Конечно, человек, а тем более руководитель, жив не хлебом единым. Некоторые рады еще и мороженому. Например, заместитель директора Гомельской фабрики мороженого Валентин Половцев. Он так радовался сладко-прохладно-нежному продукту, что даже взятки брал. И таял на глазах, как утверждают "убоповцы", взявшие его под стражу с поличным.

Прочитав эти строки, кто-то, возможно, изречет с негодованием: "С жиру бесятся!" И будет трижды прав. С чего, например, можно еще беситься на жирокомбинате? Не с майонеза же или мыла, хотя и их производят на этом республиканском унитарном предприятии.

Впрочем, с чего на самом деле "бесился" заместитель директора жирокомбината Юрий Цуренков, доподлинно разбираются сотрудники следственного управления. Говорят, был этот заместитель вроде бы "хищником", в том смысле, что занимался хищениями.

Да, редеют кадровые ряды Гомельщины. Все больше и больше начальников и начальничков оказывается на нарах.

Анатолий ГОТОВЧИЦ.

ПУЛЬС

Рэстаўратар Чорнавокі

Аляксандр Чорнавокі — рацыяналізатар, гравіроўшчык, інкрустатар, слесар. Адным словам, рэстаўратар Кобрынскага ваенна-гістарычнага музея. Экспанаты, якія пабывалі ў яго руках, набываюць першапачатковыя выгляд і функцыі.

На здымку: *майстар рэстаўрыруе ружжо часоў вайны 1812 года.*

Фота Рамана КАБЯКА, БелТА.

У Гомелі адкрыўся Рэспубліканскі кніжны кірмаш

У кірмашы бяруць удзел 40 дзяржаўных і прыватных выдавецтваў.

Намеснік міністра інфармацыі Станіслаў Нічыпаровіч падкрэсліў, што галоўная мэта кірмашу — згладзіць супярэчнасці паміж выдаўцамі і гандлем. Асноўная праблема ў іх узаемаадносінах — узрастаючыя сумы запазычанасці гандлёвых арганізацый перад выдавецтвамі.

Станіслаў Нічыпаровіч звярнуў увагу гандлю на тое, што ў асартыменце ўсіх без выключэння дзяржаўных кніжных магазінаў павінны знаходзіцца кнігі, выдадзеныя ў Беларусі. Намеснік міністра падкрэсліў, што перавагу, якую беларусы аддаюць расійскім выданням, трэба замяніць на давер да беларускіх кніг.

Таксама падчас "круглага стала", у якім узялі ўдзел усе зацікаўленыя асобы, абмяркоўваліся пытанні ўдасканальвання сістэмы распаўсюджвання кніжнай прадукцыі і праблемы цэнаўтварэння.

Ірына ШАНЦАВА.

"МАЗ-МАН" рэарганізуецца

На сумесным беларуска-германскім прадпрыемстве "МАЗ-МАН" праходзіць працэс рэарганізацыі.

Сутнасць рэарганізацыі заключаецца ў тым, што замежнае прадпрыемства "МАЗ-МАН Трак Трэйдынг", якое займалася продажам і сэрвісам грузавікоў маркі "МАЗ-МАН", увойдзе ў склад вытворчага СП ЗАТ "МАЗ-МАН" у якасці дырэкцыі па продажах і сервісе.

Неабходнасць такога кроку, паводле слоў акцыянераў, выклікана дзвюма асноўнымі прычынамі. Першая заключаецца ў імкненні знізіць выдаткі па продажах, больш гнутка рэагаваць на рынкавыя цэны. Нават у выпадку беспрыбытковай працы гандлёвага прадпрыемства ў Беларусі яно павінна выплачваць падаткі, якія складаюць каля 5 працэнтаў. Аднак продаж аўтамабіляў напрамую з прадпрыемства дазваляе адысці ад гэтай неабходнасці. Апрача таго, практыка работы са спажыўцамі краін СНД паказала, што яны маюць больш давер да прадукцыі, набытай непасрэдна ў вытворцы.

Пры гэтым у Цэнтры грамадскіх сувязяў падкрэслілі, што звесткі аб "крытычным становішчы праекта", якія з'явіліся ў прэсе, не адпавядаюць сапраўднасці. У 2001 годзе СП ЗАТ "МАЗ-МАН" плануе вырабіць і рэалізаваць 120 грузавікоў, што на 80 працэнтаў больш за паказчыкі 2000 года, калі было сабрана і рэалізавана 67 машын.

Аляксей АРЭШКА.

У нас каля 130 тысяч хворых на цукровы дыябет

Сусветная тэндэнцыя росту хворых на дыябет не абышла і Беларусь. Пра гэта 13 лістапада на прэс-канферэнцыі ў Мінску паведаміў начальнік галоўнага ўпраўлення лячэбна-прафілактычнай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Беларусі Аляксандр Цыбін.

Якасць жыцця хворых на дыябет у Беларусі можна ацэньваць па магчымасці стварэння паўнавартаснай сям'і і нараджэння здаровага дзіцяці. Так, на базе 1-й Клінічнай бальніцы створаны рэспубліканскі цэнтр "Цукровы дыябет і цяжарнасць", дзе за 2000 год атрымалі дапамогу 393 пацыенткі.

Прынцыпова змяніўся падыход да выбару метаду родадапамогі, знізілася колькасць мёртванароджаных дзяцей. Такім чынам, адзначыў спецыяліст, на сённяшні дзень цукровы дыябет не з'яўляецца перашкодай для стварэння паўнавартаснай сям'і і нараджэння здаровых дзяцей.

Адной з праблем у хворых на дыябет з'яўляецца захворванне ніжніх канечнасцей і ступняў, што ў большасці выпадкаў прыводзіць да ампутацыі. У сувязі з гэтым ва ўсіх абласцях Беларусі ствараюцца спецыяльныя кабінеты "Дыябетычная ступня", дзе дзякуючы розным працэдурам удаецца значна знізіць колькасць ампутацый.

Спецыялісты падкрэсліваюць, што толькі прытрымліваючыся здаровага ладу жыцця, можна знізіць рызыку развіцця ўскладненняў пры захворванні на дыябет.

Вольга АСІПЕНКА.

Хто абакраў даярку,

або Як жывецца цяпер вяскоўцу

*Калісьці прафсаюзы выдзялялі вясковым працаўнікам пуцёўкі, аказвалі матэрыяльную дапамогу... А як цяпер? З такім пытаннем мы звярнуліся да **старшыні Рэспубліканскага камітэта прафсаюзаў работнікаў аграпрамысловага комплексу Аляксандра Ільіча Ярашука.** Але наша размова хутка выйшла за межы пытання, пайшла шырэй, закранула многія бакі сённяшняга...*

— Аляксандр Ільіч, як наогул жывецца вяскоўцу?

— Нармальным яго жыццё не назавеш. Зарплата малая, ды і тая часта не выплачваецца.

— Які сярэдні заробак калгаснікаў, рабочых саўгасаў?

— За верасень ён склаў 89 тысяч рублёў. Сярэдняя зарплата па краіне — 141 тысяча рублёў. Як бачым, сялянскі заробак амаль у паўтара раза меншы за агульнарэспубліканскі. Прычым у верасні работнікі сельскай гаспадаркі атрымалі менш, чым у жніўні.

— На колькі?

— У жніўні сярэдні заробак у сельскай гаспадарцы быў 102,5 тысячы рублёў.

— Чым можна патлумачыць яго падзенне?

— Як чым? Прэзідэнцкімі выбарамі. Напярэдадні іх прымаліся любыя захады, каб палепшыць сітуацыю з заработнай платай. Тады нават прымушалі перапрацоўчыя прадпрыемствы загадзя аплачваць за будучую сельскагаспадарчую прадукцыю. Некаторыя малаказаводы за два гады наперад аддалі грошы калгасам. Выграблі ўсё і аддалі. Цяпер ім самім цяжка. Яшчэ цяжэйшая перспектыва ў тых калгасаў. Уяўляеце, два гады ім трэба пастаўляць на завод малако ўжо "за так".

— Кажуць, сяляне нячаста атрымліваюць зарплату грашыма, нярэдка з імі разлічваюцца прадукцыяй.

— Гэта так. Нядаўна мы разглядалі на прэзідыуме прафсаюза аграпрамысловага комплексу стан спраў у Быхаўскім раёне. Высветлілася, што толькі некаторыя з 27 сельскіх гаспадарак выплачваюць заробак грашыма. У большасці — натуральная плата. Выдаюць, а дакладней — афармляюць заробак людзям зернем, малаком... Натуральна, што на вёсцы самая вялікая запазычанасць па зарплаце. На 12 лістапада яна склала 21,3 мільярда рублёў.

— Расшыфруйце, калі ласка, гэтую лічбу.

— Калі гаварыць проста, дык амаль кожны трэці не атрымаў за апошнія два месяцы свой заробак наогул, нават ураджаем.

— Як рэагуюць работнікі сельскай гаспадаркі на такую сітуацыю?

— Я сказаў бы так: людзі ўжо змірыліся з усім. У іх няма веры ў лепшае.

— І што, ніяк не пратэстуюць?

— Знешне пакуль пратэст не праяўляецца. Але ён спее.

— Так, простаму вяскоўцу жывецца дрэнна. Затое прафсаюзныя кіраўнікі, напэўна, жыруюць? Ва ўсякім разе, прадстаўнікі ўлады не раз сцвярджалі падобнае.

— Мы ўжо прывыклі да гэтай хлусні і дэмагогіі. На самай справе сярэдні заробак у работнікаў Рэспубліканскага савета нашага прафсаюза дзесьці 160 тысяч рублёў. Прычым апошняе павышэнне зарплаты ў ліпені нас не кранула, бо мы не мелі сродкаў.

— А штат які?

— Усяго шэсць чалавек на арганізацыю, у якой мільён членаў.

— Раней было больш?

— У савецкія часы — каля 40 чалавек. Вымушаны скарачацца. Вось і нядаўна скарацілі яшчэ адну пасаду.

— Раней прафсаюзы выдавалі пуцёўкі працоўным, матэрыяльную дапамогу... Як цяпер?

— Цяпер няма на гэта сродкаў. Сапраўдны разбой з пералічэннем прафсаюзных узносаў. Запазычанасць па нашым прафсаюзе складае звыш як 2,2 мільярда рублёў. Дарэчы, больш за 70 працэнтаў узносаў застаецца ў пярвічных прафсаюзных арганізацыях. З іх яны і аказвалі матэрыяльную дапамогу тым, хто меў у ёй большую патрэбу. Цяпер сродкі ў іх вельмі абмежаваныя, а дакладней, іх практычна няма.

Затрымка з пералічэннем прафсаюзных узносаў — гэта ўсё роўна як крадзеж грошай у даярак і механізатараў. Яны ж добраахвотна плацяць іх са сваёй зарплаты, каб прафсаюзныя арганізацыі мелі фонд для аказання падтрымкі тым, хто мае вострую патрэбу ў дапамозе.

— Хто ж крадзе гэтыя грошы ў даярак і механізатараў? Ці, гаворачы па-іншаму, чаму не пералічваюцца ўзносы на прафсаюзныя рахункі?

— Пералічэнне прафсаюзных узносаў аднесена да чацвёртай чарговасці плацяжоў. Улічваючы выключна цяжкае фінансавае становішча гаспадарак, іншых суб'ектаў гаспадарання АПК, іх даўгі, банкі проста не пералічваюць узносы на рахунак прафсаюзных арганізацый. Такім чынам, утварылася замкнутае кола. Як часта здараецца ў нашай краіне, грошы ўкрадзены, а вінаватых няма.

— Калі ласка, падрабязней пра фінансавае становішча гаспадарак...

— Назаву дзве лічбы. Крэдыторская запазычанасць гаспадарак ужо сёння складае 1,1 трыльёна рублёў. Уся мяркуемая гадавая выручка складзе дзесьці 1,3 мільярда рублёў. Словам, выручкі не хопіць, каб разлічыцца з даўгамі. А дзе ўзяць сродкі на рамонт і набыццё тэхнікі, сродкаў па доглядзе за пасевамі... Нарэшце, чым плаціць тым жа механізатарам і даяркам? Сельскія гаспадаркі пачнуць жыць у новым годзе, залазячы ў доўг...

— Чаму яны трапляюць у такое становішча?

— Таму што не праводзяцца рэформы, ніхто не турбуецца аб эфектыўнасці сельскагаспадарчай працы. Усё нацэлена на дасягненне пэўнага вала. А якой цаной ён дасягаецца? Гэта мала каго турбуе. Летась палова гаспадарак была стратнай. Сёлета чакаецца павелічэнне іх колькасці.

— Але чаму так бывае?

— Назаву некалькі лічбаў. Каб нашаму хлебаробу купіць тону саляркі, яму трэба прадаць зерня ў 1,5 раза, малака ў 3,2 раза, мяса — у 2 разы больш, чым яго расійскаму калегу. Нашаму селяніну за тую ж тону саляркі трэба прадаць амаль у 5 разоў больш збожжа, у 10 разоў — мяса і ў 15 разоў больш малака, чым яго калегу з краін Еўрапейскага Саюза. Адкуль жа тады будзе добры фінансавы стан гаспадарак?

— Словам, выходзіць, што дзяржава абкрадае сельскія гаспадаркі, у тым ліку даярак і механізатараў, у выніку чаго яны не могуць падтрымаць прафсаюзны фонд па аказанні дапамогі? А таму прафсаюзы і не могуць аказаць адчувальную дапамогу працаўнікам?

— Абсалютна так.

— Дарэчы, сельскія працаўнікі часта звяртаюцца за дапамогай у прафсаюзы?

— Пастаянна.

— За якой?

— І за матэрыяльнай, і за юрыдычнай. І проста за парадай і падтрымкай.

Пытанні задаваў Іван МАКАЛОВІЧ.

Не ревнуйте — не убьете

Вечером в Папернянский отдел милиции Минского РОВД с повинной пришел 52-летний кузнец автопарка из поселка Большевик. Мужчина заявил, что час назад в подвале одного из домов по улице Южной он пристрелил свою 50-летнюю супругу, а с ней 38-летнего соседа.

Причиной же двойного убийства стала банальная ревность, подкрепленная алкоголем.

Нужно сказать, что ревность — частая причина трагедий. В Несвиже около 2 часов ночи из больницы в РОВД поступило сообщение, что с проникающим ножевым ранением в голову доставлен и госпитализирован 27-летний рабочий пивзавода. Как нетрудно догадаться, тут тоже не обошлось без женщины. Тридцатилетний рабочий местного агрокомбината прожил со своей женой 6 лет. Все бы ничего, да только в последнее время начал он подозревать спутницу жизни в супружеской неверности. Ревнивец давно догадывался, что жена ходит налево, вот только доказательств не было.

В тот злополучный день супругу стало известно, где будет его жена. И с кем. Приняв для смелости "на грудь" и прихватив с собой кухонный нож, муж отправился на место тайной встречи предателей. Выбив ногой дверь известной ему квартиры, мужчина убедился в своих предположениях. Не мешкая, супруг бросился с ножом на свою жену. Однако той удалось увернуться. Удар пришелся в голову ставшего между ними любовника. Последнего доставили в реанимацию.

Необходимо добавить, что у этой молодой семьи растет 5-летняя дочь. Как объяснить девочке, что произошло с ее родителями?

Евгений НАУМЧИК.

Помнік Ларысе Геніюш усталяваны і чакае свайго ўрачыстага адкрыцця

Два гады таму прэса паведамляла, што створаны аргкамітэт па ўзвядзенні ў Зэльве помніка Ларысе Геніюш, што помнік, адліты ў сілуміне, стаіць у кабінеце старшыні Саюза беларускіх пісьменнікаў і чакае толькі таго часу, калі мясцовыя ўлады Зэльвы дадуць дазвол на яго ўзвядзенне.

Як вы ўжо здагадаліся, нашыя шаноўныя чытачы, ні ўлады Зэльвенскага райвыканкама, ні ўлады Гродзенскага аблвыканкама такога дазволу не далі, хаця кіраўніцтва Саюза беларускіх пісьменнікаў неаднаразова звярталася з такім хадайніцтвам. Мабыць, пабаяліся, што ад устаноўкі гэтага помніка адбудзецца ў Зэльве землятрус, неба ўпадзе на зямлю, а зямля паляціць у неба, а можна чакаць і горшага — духам вялікай беларускай патрыёткі будзе знішчаны сучасны палітычны рэжым.

Вясной 2001 года аргкамітэту стала канчаткова зразумела, што ўсталяваць помнік у Зэльве да станоўчага вырашэння прэзідэнцкіх выбараў не ўдасца. Паўстала пытанне: што рабіць з помнікам? Разглядаліся тры прапановы: Анатоля Белага — помнік паставіць часова ў сядзібе-музеі ў Старых Дарогах, дзе дазвол на яго ўстаноўку не патрэбен; Міхася Скоблы — помнік часова паставіць у памяшканні краязнаўчага музея у в.Гудзевічы; Вольгі Іпатавай — помнік часова паставіць у памяшканні Дома літаратара.

Сябры аргкамітэта адхілілі прапанову А.Белага, палічыўшы, што Ларыса Геніюш ніяк не звязана са Старымі Дарогамі, а яе помнік павінен стаяць у Зэльве, дзеля гэтага ён і рабіўся. Па гэтай жа логіцы паставіліся і да Гудзевічаў з дадаткам таго, што помнік належыць да манументальнага мастацтва, а не з'яўляецца камерным творам. Застаўся варыянт захаваць помнік на нейкі час у Доме літаратара.

Улічваючы ўсю неабходнасць усталявання на Беларусі **першага** помніка рэпрэсаваным грамадзянам, кіраўніцтва клуба "Спадчына" на сваім пасяджэнні вырашыла, што лепшым увасабленнем усіх палітычна рэпрэсаваных на Беларусі можа паслужыць вобраз Ларысы Геніюш. Сябра клуба прафесар Аляксей Саламонаў звярнуўся да аўтара помніка, скульптара Міхася Інькова, з просьбай даць дазвол на аўтарскі паўтор помніка Ларысе Геніюш. Дазвол быў атрыманы, а праз тры месяцы новы помнік Ларысе Геніюш, выкананы ў медзі, быў дастаўлены на сядзібу Анатоля Белага ў Старых Дарогах і ў канцы верасня ўсталяваны на пастаменце.

Саюз беларускіх пісьменнікаў і кіраўніцтва клуба "Спадчына" прынялі рашэнне ўрачыста адкрыць помнік Ларысе Геніюш у Старых Дарогах 9 снежня бягучага года. У гэты дзень споўніцца 45 гадоў, як Ларыса Геніюш вярнулася на Бацькаўшчыну са сталінскіх лагераў. Улічваючы тое, што мы ставім першы помнік на Беларусі **паліткатаржанцы**, гэтая дата ў жыцці вялікай змагаркі павінна стаць дамінантай.

Саюз беларускіх пісьменнікаў, клуб "Спадчына" запрашаюць усіх, каму дарагая творчасць паэтэсы, хто лічыць сябе сябрам, вучнем, прыхільнікам, знаёмым Ларысы Геніюш, прыехаць 9 снежня ў Старыя Дарогі на адкрыццё помніка ёй. Няхай кожны адчуе непарыўную сувязь з Ларысай Геніюш.

А што да тэзы, "што Ларыса Геніюш ніяк не звязана са Старымі Дарогамі", то гэта памылка мястэчковага маштабу, бо вялікая дзяячка нашага Адраджэння кроўна знітавана з усёй этнічнай тэрыторыяй Беларусі, а таму і са Старымі Дарогамі. І кожны, хто прыедзе ў гэты горад на адкрыццё яе помніка, пераканаецца ў гэтым, калі сам пабачыць і пачуе, як "дзеткі патомныя" будуць чытаць вершы паэткі.

Па даведкі звяртацца ў Саюз беларускіх пісьменнікаў ці да Анатоля Белага па тэл. 235-66-08 у Мінску, альбо 8-292-55-2-53 у Старых Дарогах.

Мікалай ІВАНАЧКІН.

РЕГИОН

Уборка урожая по-бобровски

В совхозе "Боброво" Лепельского района сто гектаров зерновых и зернобобовых не успели убрать к сроку. Чтобы скрыть отставание от "ударных темпов", решили хлебное поле "превратить" в кормовые культуры, а потом и вовсе махнули рукой на ниву. Проспали совхозники и уборку корнеплодов, рапса. "Второй хлеб" выковыривали из земли культиватором. Благодаря такому "агропромышленному новаторству" клубней накопали по... 11 центнеров с гектара! На 22 гектарах пропали многолетние травы. Теперь, по морозцу, в совхоз бросили "десант" из города: может быть, горожане кое-что спасут от "урожая-2001"...

Обчистили "валютчика"

Крестьянин растил буренку и надеялся, что скоро она начнет давать молоко. Но скотина, как говорят в деревне, "забычала" — начала обрастать жиром. Ничего не оставалось, как пустить животное под нож. Перекупщики, как грифы, почуявшие запах крови, прибыли к хозяину. Торг закончился успешно для Василия: он получил за проданное мясо 200 долларов. О валютном бизнесе сразу стало известно всей деревне. Наверное, кто-то из соседей "шепнул" участковому: дескать, Василий стал неслыханным богачом. Надо его раскулачить.

Милиционеры, оставив важные дела, помчались к "кулаку". А тот, не подозревая ничего худого, выложил перед сыщиками весь свой скарб. Признался, как на духу, в сумме выручки за корову. Тут же его и две купюры по сто баксов увезли в отдел. Там бедолаге прочитали Уголовный кодекс и... на трое суток посадили в каталажку.

Арестант за 72 часа отсидки так и не понял своей вины перед законом. Выйдя на свободу, он тоже не может "врубиться", за что его привлекли к судебной ответственности. Но более всего Василий переживает за доллары, отнятые у него по решению суда как у нарушившего президентский декрет №1 от 05.09.1997 г. Ведь за них он рассчитывал купить телку и вырастить корову, без которой в деревне не прожить.

Выбирали — веселились...

Недавно Оршанский горисполком проанализировал работу промышленных предприятий города. За девять месяцев каждое третье предприятие сработало с убытками, которые составили два миллиарда рублей. Зато на складах скопилось готовой продукции на 17 миллиардов рублей.

Фирма "Лёс", специализирующаяся на радиоэлектронике, спасая экономическое положение, пыталась заработать на шариковых ручках и солнцезащитных очках, которых в каждом "комке" — хоть пруд пруди. Прогорело, как "Заблоцкий на мыле", ОА "Орша": швейные машины не пользуются спросом (у населения на обновки денег нет, старое надо донашивать), так решили носовые платки выпускать. А вот ткани для них не оказалось, да и людям "носовики" нужны, пожалуй, для того чтобы слезы утирать. Наверное, для этой цели и самим швейникам они не помешают: зарплата до стодолларовой отметки никак не дотягивает.

Меньше покупают мыла

Депутаты Толочинского райсовета на своей недавней сессии говорили о том, что за девять месяцев 25 процентов от всего товарооборота в районе составила реализация... виноводочных изделий. Люди стали чаще "прикладываться к чарке", зато — меньше интересуются "шкваркой". На прилавках магазинов залеживаются колбаса, крупа, макароны, молочные продукты, растительное масло и т.д. Даже мыло стали меньше покупать. И не удивительно: на знаменитую стодолларовую зарплату сейчас прожить проблематично. А если, к примеру, оршанские швейники получают около ста тысяч "зайчиков", а иные труженики и того меньше, то понятно, по какой причине покупательская способность у населения "ниже колена".

Владимир ЖИГУЛОВ.

Слуцкія ваяры

27 лістапада мы будзем адзначаць чарговыя ўгодкі Слуцкага збройнага чыну. Мы ўшануем памяць адважных ваяроў, якія аддалі жыццё за свабоду і незалежнасць нашай Бацькаўшчыны, змагаючыся з бальшавікамі.

...У 90-х на месцы пахавання паўстанцаў у Вызне (зараз г.п. Чырвоная Слабада) быў устаноўлены памятны крыж з мемарыяльнай дошкай і надпісам. Але ён прастаяў нядоўга. Невядомыя вандалы спілавалі яго. Праз некаторы час мы зноў устанавілі крыж. І зноў ён быў вырваны з зямлі і адкінуты ў бок...

Зараз крыж схаваны ў надзейным месцы да лепшых часоў.

Кожны год 27 лістапада добрыя людзі, у якіх не адняло гістарычную памяць, ускладваюць вянкі і кветкі на месцах пахавання паўстанцаў: у Слуцку, Вызне, Семежаве, Грозаве.

Так будзе і на гэты раз. Мы ўшануем памяць усіх тых, хто загінуў за Беларусь, і будзем змагацца за сваю Радзіму — так, як змагаліся нашы землякі ў тыя далёкія 20-я гады. "Нам прыклад — Слуцкі збройны чын", — гэта радок з майго верша, прысвечанага гістарычнай падзеі.

Ніна ЯРМАЛІНСКАЯ.

г.Салігорск.

Запах неволи...

Сизые лица, сизый воздух, сизые мысли. Это — СИЗО. Место, где люди теснятся в ожидании милости от Юстиции, что в переводе означает "справедливость". О Витебском СИЗО написано немало. Еще больше об этом учреждении закрытого типа распространяется разных слухов. И неудивительно, ведь в камеры, где сидели рецидивисты, охранники могли доставить спиртное, сотовые телефоны и даже девиц вольного поведения. Несколько лет назад там скончался известный вор из Витебска. Медэксперты при вскрытии обнаружили в его организме большое количество алкоголя. А в декабре 1999 года в одной из камер был убит подсудимый, бывший майор милиции.

СИЗО рассчитано на 1050 мест. Но было такое, когда "казематы" переполнялись втрое больше нормы. Тогда люди спали по очереди. Завшивленность, чесотка и даже дизентерия были спутниками заключенных. Здание, в котором размещается изолятор, построено еще в начале XIX века. Предназначалось оно для разных целей. Вначале это был заезжий двор Екатерины II. В 1925 году здесь впервые разместилась тюрьма. Одно время она была "приютом" для заключенных из бывших сотрудников НКВД. После войны архитектурный ансамбль расширился, а совсем недавно построено еще одно здание. Все эти строения (на площади менее одного гектара) обнесены высоким забором и "колючкой".

В настоящее время в изоляторе содержится 1200 человек. "Сидельцы", как говорится, "мастера на все руки": грабители, разбойники, мелкие воры, насильники, убийцы, уклоняющиеся от алиментов и т.д. По возрасту: несовершеннолетние от 14 лет и старики без ограничения в возрасте. Есть и женщины. Правда, за последние годы СИЗО "помолодело". Ежегодно оборачиваемость заключенных составляет несколько десятков тысяч. К примеру, за девять месяцев 2001 года здесь уже перебывало более 20 тысяч человек. Половина из них — транзитом в иные зоны.

Преодолев лабиринты металлических решетчатых дверей в сопровождении начальника СИЗО полковника милиции Сергея Васильевича Студенцова, мы смогли воочию убедиться, в каких условиях содержатся арестанты. Из 1200 заключенных 400 человек — подследственные.

Остальные — подсудимые, осужденные, ожидающие ответов на кассационные жалобы, и около ста "арестантов", которые, согласно Закону, с 1 января 2001 года (пока не будут построены арестные дома к 2003 году) отбывают здесь наказание за мелкие преступления, совершенные впервые, и злостные "уклонисты" от алиментов. Этим лицам предусмотрен срок до шести месяцев лишения свободы.

Но три камеры одиночные: в одной — осужденный к пожизненному заключению, а двое приговорены к высшей мере наказания. Все трое ждут помилования. Посмотреть на "смертников" нам разрешили только в дверной глазок.

В общих камерах духота и специфический запах... На воле такого нет!

Один час в сутки заключенным положена прогулка на свежем воздухе. Под небом "в клеточку" их лица преображаются, становятся веселее...

Создавалось впечатление, что все заключенные знают "хозяина" в лицо, а он — их. Причем поименно.

— Благодаря ежедневному общению с подопечными удается наладить контакт, заглянуть в их души, — говорит Сергей Васильевич. — К тому же после того как в декабре 1999 года в изоляторе произошло убийство, пришлось резко изменить методы работы персонала, некоторых уволить. Теперь мы не берем на службу "с улицы". Контролеры после окончания вузов переходят на офицерские должности и занимаются воспитанием заключенных. Уже два года ежемесячные проверки областной прокуратуры и УВД не выявляют серьезных нарушений в СИЗО. Проверяет один раз в году и Министерство внутренних дел. Их акты нас радуют.

Мы побывали в нескольких камерах, и заключенные не высказывали каких-либо претензий. За исключением одной.

— Обещали, гражданин начальник, к 9 сентября вытравить клопов. Спать невозможно. Простыни все в крови.

Тут же поступила команда разобраться и доложить о выполнении.

— Личная неряшливость заключенных — главная причина этого негатива, — говорит полковник. — К тому же новички заносят насекомых-паразитов. Не успеваем дезинфекции проводить. Кстати, врач-фтизиатр Анатолий Резо уверенно заявил, что 99,9% больных туберкулезом поступают со свободы, бывают даже с открытой формой. В этом году уже выявлено 19 больных. И 20 человек — ВИЧ-инфицированные. Правда, система защиты от инфекции отработана в СИЗО четко, но возможность заразиться не исключена, ведь и на "гражданке" в идеальных условиях риск имеет место.

В новом здании разместилась обслуга из 120 человек: осужденные до пяти лет лишения свободы (повара, слесари-сантехники, столяры, уборщики и т.д.). Это дало возможность расширить "апартаменты" подследственных, подсудимых и осужденных.

С тех пор как начальником СИЗО стал полковник С.Студенцов, многое изменилось. Во-первых, отремонтирована медсанчасть, приобретено новейшее оборудование, в том числе и рентгенаппарат, способный выдавать диагноз на компьютер. Имеется при санчасти лаборатория, стоматологический кабинет, а также врачи: фтизиатр, психолог, терапевт и необходимое количество фельдшеров. Если возникает дефицит лекарств, то по понедельникам (с 10 до 12) родственники больных могут принести необходимые таблетки.

Кормят заключенных три раза в день, правда, всего на 550 рублей. Те, кто не нарушает установленных правил, могут получить один раз в месяц от родственников продовольственную посылку весом 30 кг или два раза по 15 кг.

Несмотря на такие "удобства", никто не хочет здесь засиживаться. Все стремятся на волю, а побывав там, многие почему-то вновь возвращаются на нары. Последние годы количество любителей казенных харчей увеличилось, особенно за счет молодежи. И это ужасно, ведь молодежь — будущее нашей страны. Но это другая тема... Вернемся к проблемам СИЗО.

Полвека, а может, и больше на территории изолятора не менялись инженерные коммуникации. Недавно прорвало водопровод. Пришлось мобилизоваться (благо, есть рабочие руки) и с помощью специалистов водоканала заменить сто метров прохудившихся труб. Правда, без воды не остались ни кухня, ни камеры. Была организована ее подвозка в емкостях. Хватает забот у руководства и по обеспечению заключенных питанием. Необходимо заготовить картошку, морковь, капусту и прочие овощи, заключить договоры с мясокомбинатом, молокозаводом и т.д. Это на "гражданке" надо горбом зарабатывать харчи, а здесь все бесплатно. Покормят, в бане помоют, подлечат, лекцию о благородных нравах прочитают, к тюремному священнику отведут исповедаться и подумать о жизни. А думать есть над чем. И не только зекам, но и всему обществу.

Владимир ЖИГУЛОВ.

Фото IREX/ProMedia.

ДАЙДЖЕСТ

Переговоры Северной и Южной Корей закончились провалом

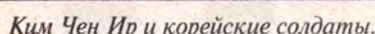

Ким Чен Ир и корейские солдаты.

В провале переговоров стороны обвиняют друг друга. Делегации двух стран так и не смогли договориться о возобновлении встреч семей, члены которых оказались в разных Кореях, и о продолжении переговоров на министерском уровне. Основной причиной разногласий оказалось совместное антитеррористическое заявление, которое стороны так и не смогли сделать приемлемым для всех, и меры, введенные Южной Кореей после терактов в США 11 сентября. Именно в связи с повышенными мерами безопасности Северная Корея отложила встречу семей, соглашение о которой было уже практически достигнуто.

"Переговоры, которые еще вчера были близки к успеху, закончились ничем", — заявил министр Южной Кореи по объединению. "В поведении Северной Кореи ничего не изменилось, так что нам больше не о чем разговаривать", — сообщил еще один представитель Южной Кореи.

Житель Кубы ввез в Майами 44 зяблика

Кубинцу Карлосу Родригесу Авиле были предъявлены обвинения в незаконном ввозе на территорию США птиц редких видов. Авила был арестован представителями таможенных служб Америки 31 октября по прилете в Майами из Гаваны. При проверке у Авилы были обнаружены 44 птицы — они были привязаны к ногам контрабандиста и скрыты под штанами. Сообщается, что за каждую птицу Авила мог получить до $350. Некоторые из привезенных птиц (кубинских зябликов) не выжили. Предельный срок наказания за преступления, совершенные кубинцем, — 10 лет тюрьмы и $500 тыс. штрафа.

"Ассошиэйтед Пресс".

"Сессна-340" потерпел аварию в аэропорту Санта-Моники

Двухмоторный самолет "Сессна-340" потерпел катастрофу при взлете из аэропорта Санта-Моника (США). Погибли двое его пассажиров. По свидетельству работников наземных служб аэропорта, пилот самолета пытался прекратить взлет, но ему это не удалось.

"Самолет соскочил со взлетной полосы за две тысячи футов до ее окончания, врезался в ограждение и загорелся", — прокомментировал происшествие пресс-секретарь пожарного управления Санта-Моники Джилл Барнс. Причины аварии устанавливаются представителями Национального агентства по безопасности полетов.

"Лос-Анджелес Таймс".

В Сингапуре откроется "туалетная конференция"

На следующей неделе в Сингапуре пройдет практическая конференция, темой которой станет туалет. Сообщается, что во встрече примут участие 200 делегатов, в частности, из таких стран, как Финляндия, Британия, США, Индия, Япония и Тайвань. На конференции планируется обсудить дизайн, вентиляцию, санитарию, а также будущее этого сооружения.

Сообщается, что на открытии конференции в понедельник, 19 ноября, выступит группа мимов, которая изобразит "желаемое и понятное поведение" туалета. Также в первый день события планируется обзорный тур по городским туалетам.

Канада и Индонезия направляют войска в Афганистан

Власти Канады заявили о своих планах направить в Афганистан до тысячи военнослужащих. Об этом сообщает радио CBC. О подобных планах также сообщили Индонезия и Новая Зеландия.

Что касается Канады, то, как предполагается, ее воинские подразделения примут участие лишь в оказании помощи при проведении гуманитарных программ. Речь идет о третьем батальоне Эдмонтона и канадской пехоте имени принцессы Патрисии. В этих подразделениях объявлена 48-часовая готовность, и, по всей видимости, они направятся в Афганистан в течение ближайших 10 дней.

Рейтер.

В офисах "Аль-Каеды" в Кабуле найдены чертежи ядерной бомбы

Международная террористическая организация "Аль-Каеда" располагает чертежами, необходимыми для создания ядерной бомбы. Чертежи были найдены корреспондентом "Таймс" в находящихся в районе Карта Парван двух из четырех кабульских зданий, в которых располагались офисы этой террористической организации. Полуобгоревшие документы, которые пытались сжечь, составленные на арабском, немецком, английском и языке урду, представляют собой подробное описание устройства ракет, бомб и ядерных зарядов. В них описывается процесс сжатия плутония до критической массы, возникновение цепной реакции и даже термоядерная реакция.

Представители администрации американского президента неоднократно заявляли, что у них есть свидетельства того, что "Аль-Каеда" стремится завладеть химическим, биологическим и ядерным оружием. "Таймс" считает, что обнаружение этих документов, в числе которых есть описания химических и биологических вооружений, подтверждает серьезность сделанных ранее заявлений.

"Таймс", Великобритания.

Приговорены 23 египтянина-гомосексуалиста

В деле по обвинению группы египтян в гомосексуализме 23 мужчины были приговорены к срокам тюремного заключения от года до пяти лет. Известно также, что еще 29 человек, проходящих по этому делу, были оправданы. Процесс вызвал бурный интерес общественности, что, в частности, вылилось в значительный митинг перед зданием суда, где собрались несколько сот человек, как сообщается, родственники, журналисты и просто любопытные.

Интересно отметить, что египетские законы не запрещают гомосексуальность как таковую, и поэтому все подсудимые обвинялись формально в хулиганстве и издевательстве над религиозными нормами.

Причиной падения А-300 стал отрыв хвоста

Катастрофа пассажирского самолета Airbus A-300 авиакомпании American Airlines, рухнувшего в понедельник на населенный район Нью-Йорка, могла быть вызвана неисправностью хвостовой части самолета. Следователи считают, что падение самолета скорее всего было вызвано не терактом, но какой-то неисправностью. По сообщениям свидетелей, перед падением самолет зашатался, от него отлетело несколько деталей.

На данном этапе расследования эксперты пытаются понять, почему хвостовой стабилизатор самолета упал на расстоянии около 900 метров от корпуса. При этом стабилизатор отвалился не из-за ослабления крепежных заклепок, он, по словам представителя авиакомпании American Airlines, как будто "ужасная сила оторвала хвост и, как кажется, оба двигателя самолета".

Изгоняя дьявола, мать утопила 4-летнюю дочь

29-летняя жительница Нью-Йорка Сабрина Райт вообразила, что в ее маленькую дочку вселился нечистый. Чтобы "очистить" ребенка от демонов, Райт утопила ее.

Теперь следствие устанавливает не только вину и вменяемость матери, но и причины того, что девочка жила с ней, несмотря на то, что еще в 1999 году суд лишил Райт материнских прав и назначил ее дочери опекуна.

"Latimes.com".

ДИПЛОМАТИЧЕСКИЙ КЛУБ

В Латвии детей из детских домов приглашают на бесплатные обеды в рестораны "Лидо"

По случаю национального праздника Латвии Временный Поверенный в делах Латвийской Республики в Республике Беларусь г-н Эгонс Нейманис дает интервью "Народной воле".

— После восстановления независимости Латвии, наверное, канули в Лету многие советские праздники и в то же время появились новые или, точнее сказать, старые новые праздники, среди которых День Независимости. Он, видимо, один из самых важных для латышей...

— Мы начали отмечать 18 ноября еще в советские времена, начиная с конца восьмидесятых годов. Теперь же это один из самых главных государственных праздников. Говоря о новых старых праздниках, нельзя не упомянуть 11 ноября — День памяти, когда мы вспоминаем всех погибших в боях за независимость Латвии во время первой мировой войны. В этом году 11 ноября в Риге состоялся небольшой военный парад у памятника Свободы, и президент Латвии Вайра Вике-Фрейберга выступила с речью. А если говорить о старых советских праздниках, то 7 и 8 ноября у нас не отмечается.

— Даже как День скорби?

— Нет.

— Пожилые люди в Латвии не вспоминают даже о латышских стрелках, которые сыграли свою роль в Октябрьском перевороте?

— На территории бывшего Советского Союза о латышских стрелках обычно говорят как о красных стрелках, но это была только часть латышских стрелков. Многие из них погибли в боях за независимость Латвии, другие в России воевали за дело пролетариата. Кстати, был полк латышских стрелков, который воевал на стороне так называемой Белой армии. Так что судьбы латышских стрелков были очень разные. Многие из них после окончания первой мировой войны вернулись в Латвию.

— Что, на Ваш взгляд, является самым большим достижением Латвии после восстановления независимости?

— Я могу говорить только о том, что является самым важным для меня. Самое главное достижение — это то, что у нас сейчас рыночная экономика. В Латвии идет нормальное соревнование между производителями, нет монополии, а соответственно и монопольных цен, производители соревнуются, кто продаст качественный товар по более низкой цене. А от этого выигрывают потребители. Многие товары, которые в начале девяностых стоили в Латвии очень дорого, теперь можно приобрести по вполне доступным ценам. Например, в очень тяжелом положении в Латвии теперь находятся компании, которые выпускают "Кока-Колу" и "Пепси-Колу". У них появились достойные конкуренты — латвийские производители кваса...

Но самое главное, на мой взгляд, достижение после восстановления независимости Латвии — это то, что существует не только экономическая, но и личная свобода граждан. Есть много политических партий и движений, можно открыто высказывать свое мнение, критиковать власть. У нас никто не пытается подавить оппозицию, поскольку в результате следующих выборов она может поменяться местами с действующей властью.

— Насколько изменился уровень жизни в Латвии за годы независимости? Если, например, сравнить среднюю зарплату и пенсию в 1995-м и 2001 году...

— Несколько лет после восстановления независимости жизнь в Латвии не только не улучшалась, но, наоборот, ухудшалась. Но уже в 1993-м началась стабилизация, и где-то в 1994 году начался рост внутривалового продукта. Говоря о каких-то цифрах, нужно называть не только размеры средней заработной платы, но и то, что за нее можно купить. В 2000 году средняя зарплата в Латвии составляла 150 лат, или 250 долларов, средняя пенсия — 58 лат, или около 100 долларов. По статистике, средняя латышская семья тратит около 36 процентов семейного бюджета на питание, 16% — на оплату жилья (это средний показатель, поскольку летом платить за квартиру приходится меньше, чем зимой). Интересно сравнить, сколько тратили латыши в 1996-м и 2000 году на услуги связи: 1,4 и 5,25% соответственно. У нас очень быстро развивается рынок мобильной связи. Если в 1996 году сотовый телефон считался признаком состоятельности, то сегодня его может иметь практически каждый человек. Вот недавнее предложение одного из наших операторов сотовой связи. Телефон Ericsson (приблизительно такой же, как предлагает сейчас в Беларуси Velcom) с SIM-картой, подключением и абонентской оплатой за один месяц у нас стоит — 39 лат, или 65 долларов. Это вполне доступная цена.

— Насколько за последние годы Латвия приблизилась к вступлению в Европейский Союз и НАТО?

— Мы думаем, что будем готовы к вступлению в Европейский Союз к концу следующего года, а в НАТО — к следующему саммиту Североатлантического альянса. Мы продвигаемся по этому пути достаточно успешно, несмотря на то, что у нас есть так называемые евроскептики, которые считают, что Латвия не должна вступать в ЕС. Но, как показали предыдущие парламентские выборы, партия, которая выступала против вступления в Европейский Союз, не перешагнула 5-процентный барьер и, соответственно, не попала в парламент.

— В свое время в Латвии очень активно шли процессы приватизации. Много ли латвийских предприятий еще принадлежат государству?

— В 2000 году в нашем регистре насчитывалось 41.992 предприятия, из них в государственной собственности только 343, в собственности самоуправлений — 743 и в 133 предприятиях государству принадлежит более 50 процентов. Все остальные предприятия — частные. Процессы приватизации в Латвии продолжаются. Например, сейчас приватизируется Латвийское пароходство...

— Появились ли в Латвии за годы независимости свои миллионеры? Занимаются ли они благотворительностью?

— Как правило, миллионеры во всех странах не хотят себя афишировать. Латвийские миллионеры в этом смысле не являются исключением. Тем не менее у нас есть журналы, которые составляют списки 100 самых богатых людей Латвии, публикуют фамилии предпринимателей, банкиров, следят за их жизнью. Многие богатые люди в Латвии занимаются благотворительностью. Например, владелец сети ресторанов и бистро "Лидо", когда открывает новое заведение, всегда приглашает туда детей из детских домов и бесплатно их кормит. С одной стороны, ничего особенного — ребенок один раз пообедал, а с другой — этот человек тратит очень много денег для того, чтобы эти дети могли прийти в ресторан, который принципиально отличается от той столовой, в которой им приходится бывать каждый день...

Беседовала Анна СОУСЬ.

МАЛАВЯДОМЫЯ СТАРОНКІ ВАЙНЫ

Майстры "бомбавых дываноў"

Мой даўні сябра, журналіст, які дзевяць гадоў таму выехаў у ЗША, ведаючы маю цікавасць да самалётаў і авіяцыі наогул, прыслаў мне нядаўна з Чыкага бандэроль. У ёй быў пачак каляровых фатаграфій слынных падчас другой сусветнай вайны бамбардзіроўшчыкаў нашых саюзнікаў па антыгітлераўскай кааліцыі — Б-17 "Лятаючая крэпасць" і Б-24 "Лібярэйтар". Здымкі адпраўшчык бандэролі зрабіў на мясцовым аэрадроме, куды машыны, выпушчаныя яшчэ ў 1945 годзе, "сваім ходам" з суседняга штата прыгнаў для захапляльнага авія-шоу нейкі прадпрымальны камерсант Джэкабсан, бацька якога лятаў у вайну на такім Б-17. Паглядзець на крылатых "ветэранаў", што крушылі "бомбавымі дыванамі" ваенна-прамысловы комплекс трэцяга рэйха, з'ехаліся не толькі былыя пілоты, штурманы, паветраныя стралкі, але і сотні цікаўных грамадзян. Дарослым за сем долараў, дзецям — за тры можна было залезці ў сярэдзіну баявых машын, памацаць прыборы, кулямёты, пасядзець у крэслах пілотаў і штурманаў. А за 350 долараў жадаючыя маглі на гэтых яшчэ спраўных машынах абляцець вакол аэрадрома.

Пасля гэтай пасылкі з-за акіяна мне прыпомніліся далёкія гады вайны, акупацыі, калі бацька іншы раз прывозіў са Слуцка "Беларускую газету", што выходзіла ў Мінску ў 1941—1944 гадах. Купляў ён яе сабе і суседскім мужчынам — на самакруткі. А мяне ў той газеце цікавілі ваенныя зводкі з франтоў, у іх у 1942 годзе сталі з'яўляцца весткі з Германіі, на якую ўжо рабілі начныя рэйды "Лятаючыя крэпасці" і "Лібярэйтары", нават упаміналася, колькі іх збілі самалёты-знішчальнікі і зенітчыкі.

Нас, хлапчукоў, канечне, радавала, што саюзнікі бамбяць Германію, і, мяркуючы па колькасці збітых за адну ноч самалётаў, можна было зразумець, што ў налётах удзельнічала не адна сотня крылатых машын. А калі летам 44-га года акупантаў выгналі з Беларусі, афіцэр-франтавік пакінуў неяк у нашай хаце газету "Красная звезда". У ёй я прачытаў, што ў налёце на нямецкі Гамбург удзельнічала 1200 самалётаў Б-17 і Б-24, якія скінулі на порт, прамысловыя аб'екты, аэрадромы звыш 6 тысяч тон бомбаў. Аналагічныя інфармацыі з'яўляліся ў газетах рэгулярна, і колькасць прыняўшых удзел у тых налётах на Германію машын даходзіла да 2000 — за адзін дзень! А гэта ўсяляла надзею, што крах рэйха непазбежны і блізкі.

Што сабою ўяўлялі гэтыя самалёты? З атрыманай у гарадской бібліятэцы кнігі "Авіяцыя ў другой сусветнай вайне" я даведаўся, што Б-17 меў чатыры рухавікі магутнасцю па 1200 конскіх сіл кожны, экіпаж — 10 чалавек, узбраенне — 13 кулямётаў калібру 12,7 міліметра, палётная вага — 32 тоны, з іх 8 тон бомбаў. Самалёт Б-24 меў таксама чатыры рухавікі аналагічнай магутнасці, такі ж па колькасці экіпаж, быў узброены 10 буйнакаліберными кулямётамі, меў палётную вагу 30 тон і мог несці 4750 кілаграмаў бомб. Усяго за гады другой сусветнай вайны ЗША выпусцілі 18.479 Б-24 і каля 20.000 — Б-17. Апошнія ў 1944 годзе, адбамбіўшыся ноччу над гарадамі Усходняй Германіі ці Аўстрыі і не маючы запасу бензіну, каб вярнуцца на свае базы ў Англіі, ляцелі да Палтавы на Украіне, садзіліся там на савецкіх аэрадромах, загружаліся бензінам, патронамі, бомбамі — і наступным рэйсам зноў ляцелі граміць тылы рэйха.

Уклад гэтых і англійскіх цяжкіх бамбардзіроўшчыкаў "Ланкасцер" у падрыў ваенна-прамысловага патэнцыялу Германіі, маральнага духу вермахта быў даволі важкім. У прыватнасці, у 1944 годзе яны поўнасцю знішчылі буйнейшы ў рэйху завод па вырабе падшыпнікаў, што прывяло да рэзкага зніжэння выпуску танкаў і самалётаў. У тым жа годзе Б-17 і "Лібярэйтары" разбамбілі шэраг заводаў па вырабе штучнага бензіну, пазней нанеслі ўжо з базаў у Егіпце шэраг удараў па нафтапромыслах Румыніі, Венгрыі, па стартавых пляцоўках, з якіх немцы запускалі на Лондан самалёты-снарады ФАУ-1 і ракеты ФАУ-2.

Не сакрэт, што нярэдка, асабліва зімой 1945 года, аб'ектамі саюзнай авіяцыі былі гарады, якія не мелі значнага прамысловага патэнцыялу — Дрэздэн, Мюнхен, Брэмен і іншых, Б-17, Б-24, а пазней і найноўшыя Б-29 накрывалі іх так званымі бомбавымі дыванамі — без выбару цэляў, што прыводзіла да вялікіх ахвяр сярод мірных грамадзян. Так, напрыклад, ад такіх налётаў у Гамбургу загінулі 160 тысяч чалавек, у Дрэздэне — 70 тысяч. Усяго саюзная авіяцыя поўнасцю знішчыла 44 буйныя гарады Германіі. Ад бомбавых удараў загінула каля аднаго мільёна мірных жыхароў Германіі. Гэта, безумоўна, жахліва. Жахлівай была тая вайна, якая забрала дзесяткі мільёнаў жыццяў. Найбольшыя страты панёс СССР. У Беларусі загінуў кожны трэці...

Міхась ТЫЧЫНА.

На здымках: *самалёты Б-17 "Лятаючая крэпасць" і Б-24 "Лібярэйтар".*

ДУМКІ-СТРЭМКІ

Пракляцце нейкае ці што?

Ніл ГІЛЕВІЧ

Штосьці дзіўнае і невытлумачальнае адбываецца з нашымі адукаванымі беларусамі. Як толькі выб'ецца каторы ў "вертыкальшчыкі" — тут жа выракаецца беларускай мовы, вызваляе сябе ад абавязку карыстацца ёю. Усё роўна як пракляцце нейкае лягло на ўвесь род наш калісьці!

Ну вось даўно, гадоў дваццаць, калі не больш, ведаю Яся Гузіка. Пазнаёміліся, калі ён займаў сціплую пасаду ў межах ведамства, да якога належаў прафесійна. Успрымаў яго як добрага хлопца з беларускай вёскі, які троху-патроху падымаецца па чыноўніцкай лесвіцы ўгору, дзякуючы здольнасцям, адукаванасці, працавітасці, адным словам — натуральна. І колькі помню яго — ён гаварыў са мной на мове сваіх бацькоў, сваіх аднавяскоўцаў, на мове нашай з ім Беларусі. І колькі разоў я ажно захапляўся ім: "Які малайчына! Як ён хораша, складна-ладна, лёгка і гладка "рэжа" па-беларуску! Як рэпу грызе. Вось каго б паставіць на чале нашага ведамства! Быў бы, што называецца, выдатны прыклад з "верху". Усе чыноўнікі вымушаны былі б раўняцца на свайго начальніка. І, само сабой, у цэлай галіне запанавала б наша родная-непрыгодная, наша бітая-недабітая мова!"

Так я думаў, слухаючы Гузіка, калі, бывала, сустракаліся і перакідваліся навінамі на вуліцы або траплялася разам быць на якім свяце ці на прыёме ў якой амбасадзе, дый ці мала дзе, жывучы ў адным горадзе.

І вось Гузік зрабіў кар'еру — падняўся на тую прыступку, якую я ў сваіх думках яму зычыў. І, я канешне ж, узрадаваўся: ну, кажу сабе, дачакаўся! Нарэшце-такі ў нашым ведамстве наступіць зрух у карысць бітай-недабітай! Нарэшце!.. Але — гляджу, слухаю, чытаю, як Гузік пачынае браць публічнае слова ўжо ў новай якасці, і... што такое? Што такое? Што я чую, Гузік? І ты таксама адразу ж перайшоў на рускую мову? І ты? Ай-я-яй, як жа ты расчараваў мяне, братка! Скажы, калі ласка: а што стала б з табою, калі б ты гаварыў з людзьмі — па радыё, па тэлебачанні, у друку — на мове роднай зямлі, на мове народа, да якога належыш? Няўжо адабралі б у цябе лейцы? Няўжо цябе папэндзілі б з пасады? Няўжо цябе паклікалі б і сказалі: "Не смей! Не смей осквернить наше присутствие этим деревенским языком!"?

Што ж, я думаю, здарылася, што ўжо колькі часу ты, падняўшыся на высокую ўладную прыступку, не гаворыш з людзьмі на мове сваіх бацькоў, сваіх аднавяскоўцаў, свайго беларускага народа? Што сталася? Як зразумець цябе? Зямля тая самая, краіна тая самая, людзі тыя самыя наўкола, а ты... А ты ўжо не той самы? Ты ўжо стаў іншы?

Можа быць, прачытаўшы гэтыя горкія мае радкі, ты скажаш у апраўданне: "У нас дзве дзяржаўныя мовы, і ў мяне ёсць маральнае права выбару". Права, вядома, ёсць, а вось наколькі яно адпавядае маралі — гэта яшчэ трэба, браток, падумаць. Мараль, якой адвеку трымаецца народ, не падганяецца пад некім устаноўленае правіла, некім дадзенае права? Наадварот, правіла павінна быць маральным. Дарэчы, аб нібыта дзвюх дзяржаўных мовах. Няма ў нас, шаноўны Гузік, дзвюх дзяржаўных моў, няма! Толькі на паперы ёсць — у Канстытуцыі, у Законе аб мовах, а ў рэальнасці — дзяржаўная мова ў нас адна, мова суседняй краіны, суседняй дзяржавы. Другая ж мова, наша з табою родная, — толькі намінальна дзяржаўная, фактычна ж дзяржаўных функцый яна пазбаўлена. Але колькі пра гэта мы будзем гаварыць — мы з табою, беларусы на беларускай зямлі? Няўжо мне трэба цябе і ў гэтым пераконваць?

Праклятая сапраўды доля: беларуская інтэлігенцыя не хоча ведаць і шанаваць сваю родную беларускую мову. Руская інтэлігенцыя павінна карыстацца сваёй роднай мовай, польская — сваёй польскай, балгарская — сваёй балгарскай, — і г.д., і г.д., і г.д. А інтэлігенцыя 10-мільённага беларускага народа — не павінна шанаваць мову сваёй зямлі і карыстацца ёю. Апраўдання гэтаму, дарагі Гузік, няма. Ба і не можа быць. Прынамсі, у вачах цывілізаванага свету. *Калі трагічна склаўся лёс краіны, народа і яго мовы, то нацыянальная інтэлігенцыя, адукаваныя дзеці народа, абавязаны рабіць усё, што ад іх залежыць, каб выправіць становішча, каб родная мова на роднай зямлі гучала на ўвесь голас, штодзённа і паўсюдна. Калі інтэлігенцыя настолькі амярцвела ад страху, што нават уласнага — ад бацькоў і роднай зямлі — голасу падаць не можа, дык якая ж гэта інтэлігенцыя?*

Ва ўсіх цывілізаваных, культурных краінах ёсць менавіта так: інтэлігенцыя дае прыклад пашаноўных і любоўных адносін да роднай мовы, я сказаў бы нават — горача любоўных, дае прыклад беззапаветнай вернасці роднаму слову. І гэта ў іх не толькі ад пачуцця прыроднага (з ім жа, з родным словам, нарадзіліся!), але і ад разумення, ад глыбокага пераканання (бо інтэлігенцыя ж!), што мова народа — аснова нацыянальнай культуры. У цывілізаваных краінах інтэлігенцыя заклапочана тым, каб ужо і дзеці школьнага ўзросту разумелі: мова роднай зямлі — гэта ўсё, гэта альфа і амега нацыянальнай самаіснасці, духоўнасці народа, яго волі і яго несмяротнасці.

Канешне, знайсці апраўданне, каб супакоіць сябе, можна. Але гэта толькі на нейкі час, на сёння. А заўтра? А заўтра, дарагі-шаноўны, ты спакою не мецьмеш. Паклаўшы руку на сэрца, а то і ўкленчыўшы, ты будзеш вымушаны сказаць: "Даруй, Божа, я стаў на шлях здрадніцтва мове маіх бацькоў, маёй вёскі, маіх землякоў, маёй Беларусі. Даруй, Божа! Я памыліўся, калі пайшоў адною дарогай з тымі, у чыіх душах цынізм ужо выеў сумленне даастатку".

Украіна ўводзіць больш жорсткі рэжым уезду для беларусаў

Украінскія пагранічнікі грамадзянам Беларусі на пунктах памежнага пропуску ў пашпарце ставяць штамп "Уезд—Выезд". Інфармацыя пра чалавека і яго пашпартныя звесткі заносіцца ў адпаведны рэестр.

Гамяльчане сцвярджаюць, што пасля такой рэгістрацыі мяжу беларусам можна перасякаць штодня. Аднак праз тры месяцы ўкраінскія памежнікі зробяць паўторную рэгістрацыю. У нас жа адкрытая мяжа з Расіяй, украінцы могуць трапіць у Беларусь і праз суседнюю дзяржаву.

Адзінае, што патрабуюць беларускія памежнікі ад украінцаў, — каб былі пашпарты. Калі дакументаў няма, на мяжы высаджваюць нават дробных гандляроў, якія едуць у Беларусь прадаваць харчы і шмат чаго з прамысловых вырабаў.

Парадак на мяжы, на меркаванне гомельскіх памежнікаў, можна палепшыць не столькі праз штампы ў пашпартах, колькі праз адкрыццё спрошчаных пунктаў пропуску. З украінцамі падпісалі дамову стварыць 14 такіх пунктаў у Гомельскім рэгіёне. Але рэальна на мяжы дзейнічаюць пакуль толькі два — у Аляксандраўцы Нараўлянскага раёна і ў Новай Іолчы Брагінскага раёна. З беларускага боку падрыхтаваны яшчэ тры такія пункты — у Добрушскім, Гомельскім і Лельчыцкім раёнах, аднак украінцы са свайго боку пераходы яшчэ не абсталявалі.

Шмат прэтэнзіяў да памежнікаў у жыхароў Лоева. Да Украіны, дзе жывуць родзічы многіх лоеўчан, літаральна 300 метраў — праз Днепр. Але каб трапіць ва Украіну, трэба ехаць ажно за сотню кіламетраў, да Гомеля. Такія абставіны і вымушаюць нават прыстойных грамадзян шукаць на мяжы таемныя сцежкі.

Казімір ЯНОЎСКІ.

Гомель.

Створана журы конкурсу на лепшы праект мемарыяла ў Курапатах

Грамадская ініцыятыва "Моладзь у абарону Курапатаў" абвясціла аб складзе журы конкурсу на лепшы праект мемарыяла ў Курапатах.

У журы ўвайшлі доктар гісторыі Анатоль Грыцкевіч, археолагі Мікола Крывальцэвіч і Алег Іоў, святар Беларускай праваслаўнай аўтакефальнай царквы айцец Леанід Акаловіч, намеснік старшыні Партыі БНФ Вячаслаў Сіўчык, прэс-сакратар "Маладога фронту" Аляксей Шэін, актывіст Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі — БНФ Рыгор Кійко, лідэр незарэгістраванай арганізацыі "Малады фронт" Павел Севярынец, прадстаўнік незарэгістраванага аб'яднання беларускай моладзі "Еўрапейскі шлях" Аляксей Фралоў, а таксама члены незарэгістраванай "Беларускай партыі свабоды" Алесь Гетман і Сяржук Высоцкі.

Нагадаем, што конкурс будзе праходзіць у тры этапы. Спачатку эскізы праектаў будуць накіроўвацца ва ўправу Партыі БНФ (Варвашэні, 8) на разгляд журы. Затым аўтары прадставяць макеты праектаў і, нарэшце, іх тэхнічнае абгрунтаванне. Журы мяркуе падвесці вынікі конкурсу да пачатку 2002 года.

Каменціруючы абвяшчэнне конкурсу, Шэін выказаў спадзяванне, што "падзеі вакол Курапатаў абудзяць цікавасць творчай інтэлігенцыі да праблемы ўвекавечання памяці ахвяраў сталінскіх рэпрэсій". "Мы лічым, што помнік ва ўрочышчы павінны стварыць людзі, для каго Курапаты маюць асаблівае значэнне", — сказаў ён.

Марат ГАРАВЫ.

Народная Воля 16 ЛІСТАПАДА 2001 г.

СПОРТ

Легіёны чужых — пад нашым сцягам

Амаль палова нацыянальных зборных Беларусі на зімовай Алімпіядзе будзе прадстаўлена зусім не беларусамі.

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

Калі ж, нарэшце, адбудзецца гэты доўгачаканы Алімпійскі сход?

Ён павінен прайсці сёння, аб чым паведаміла тры тыдні таму на сваіх старонках газета "Спартыўная панарама", праўда, у той час яна яшчэ мела Нацыянальны алімпійскі камітэт у ліку сваіх заснавальнікаў, таму і ведала, што рабіла. Зараз, як вядома, адзінае спартыўнае штотыднёвае дзяржаўнае выданне ўжо не залежыць ад НАК.

Не будзе арыгінальным, калі Алімпійскі сход зноў адкладуць. Гэта робіцца не першы раз. Адразу пасля вясенняга пасяджэння, якое цалкам было прысвечана толькі адной падзеі — выбарам галоўнай фігуры беларускага алімпійскага руху, усялякая дзейнасць у гэтым накірунку прыпынілася. Не назначаны новыя віцэ-прэзідэнты, не абраны новы выканкам арганізацыі. Справа дайшла да таго, што падчас працы сесіі Міжнароднага алімпійскага камітэта ў Маскве ў Мінску не знайшлося афіцыйнай асобы, каб злятаць у Расію і хаця бы паціскаць руку маркізу Хуану Антоніа Самаранчу, прэзідэнту МАК.

Спартыўная грамадскасць дакладна не ведае парадак дня сходу. Усё залежыць толькі ад "бацькі". Ён сам выбірае тэмы, і кожную хвіліну можна чакаць невядома чаго.

Мы б прапанавалі закрануць такое пытанне. Галоўная ідэя новага веку — глабалізацыя — захапіла не толькі палітыку, эканоміку і гэтак далей. Яна закранула і спорт. Прычым значна раней. Што я маю на ўвазе?

Возьмем, напрыклад, беларускі спорт. Усё часцей у яго трапляюць спартсмены з іншых краін. Гэта робіцца паўсюдна, прычым не першы дзесятак год. І тут мы не былі першапраходцамі. Узгадаем, напрыклад, славуты паўночна-амерыканскі хакей у НХЛ... Увогуле, кожная краіна, якая дасягнула поспехаў на міжнароднай арэне, можа прывесці прыклады са сваёй практыкі. Такое становішча мы бачым навокал.

Але каб так званыя легіянеры з'яўляліся ў складах нацыянальных зборных іншых краін не па адзіночцы, а цэлымі "легіёнамі" — гэта адбываецца ўпершыню. І гаворка ідзе аб нашай дзяржаве.

У апошні час узніклі цэлыя калектывы, складзеныя з расіян, якія, калі патрабавалася, імгненна ператвараліся ў беларусаў, атрымлівалі сінія пашпарты і станавіліся нашымі суайчыннікамі. Патрэбны факты? Калі ласка. Толькі паспявайце загібаць пальцы.

Жаночая зборная па біятлоне, жаночая каманда па лыжных гонках, члены нацыянальнай зборнай па фігурным катанні, шорт-трэку... Сапраўдная экспансія з боку ўсходняга суседа. Хоць ён нам і першы сябра.

Рэпетыцыі такой "глабалізацыі" прайшлі даўно, а пачалася яна з барацьбы, калі на беларускіх дыванах падчас збораў галоўнай дружыны краіны трэніраваліся розныя прадстаўнікі шматнацыянальнай Расіі. Слоў няма, сустракаліся сярод іх выдатныя спартсмены, для якіх наш сцяг і гімн былі не чужымі, сталі сапраўды роднымі, але гаворка ідзе, на жаль, толькі аб некаторых з іх.

Як правіла, да нас прыязджаюць майстры, якім ужо нічога "не свеціць" на радзіме. Я разумею іх настрой. Цяжка, калі ты аддаеш сябе цалкам любімай справе, а сустракаеш напрыканцы свайго спартыўнага шляху зачыненыя дзверы. Але што рабіць хлопцам, якія нарадзіліся тут і таксама мараць аб спартыўнай вышыні?

Беларускі спорт апошнія гады мае вялікія праблемы. Перш за ўсё гэта датычыцца яго масавасці. Менавіта з нізоў пачынаем шукаць мы таленты, Мядзведзямі ці Раманькавымі адразу не нараджаюцца. Спартыўныя секцыі гадуюць, песцяць іх і даюць пуцёўку ў жыццё.

На жаль, адбываецца так, што моладзь асабліва не імкнецца ў спорт. Зачыняюцца секцыі. Кідаюць працу, якой іх вучылі ў інстытутах і акадэміях, трэнеры. На стадыёнах і пляцоўках пасуцца каровы...

Спартыўнае кіраўніцтва краіны бачыць толькі верхнюю частку айсберга — спорт вышэйшых дасягненняў. А што ўнізе — там хоць трава не расці.

Зразумела, добразычлівыя расіяне даюць нам, прабачце, тавар не першай якасці, другога, а то і пятага гатунку. І нашы спецыялісты добра разумеюць, што кардынальна праблемы не вырашаюцца. Калі хочаш нешта зрабіць, трэба пачынаць з пачатку. Ну, прынясуць нам біятланісткі ці лыжніцы нейкія ...нацатыя месцы на Алімпіядзе. А што далей? Колькі дзяўчат і хлопцаў ужо пакідаюць спартыўныя секцыі ў той час, калі вы чытаеце гэты артыкул?

У трэнераў, якія яшчэ цалкам не адмовіліся ад сваёй працы, безумоўна, апусцяцца рукі. Могуць з'явіцца велізарныя амбарныя замкі на спартыўных пабудовах дзесьці ў глыбінцы.

Які сэнс тады займацца тым жа біятлонам, калі ў любую хвіліну цябе могуць выкінуць на вуліцу? І не толькі са зборнай. Галы, ачкі, секунды патрэбны на розных узроўнях. Чэмпіянатах вобласці, раёна, горада. І, атрымліваецца, значна танней запрасіць на некалькі сезонаў нейкую зыходзячую зорку з-за мяжы, чым гадаваць сваіх. Дык навошта тады агарод гарадзіць?

Беларускі барэц Мурат Гейдараў (зверху) вядзе барацьбу з Баграгам Баграсянам з Арменіі падчас 31-га Міжнароднага турніру па вольнай барацьбе на прызы алімпійскага чэмпіёна Аляксандра Мядзведзя. Мінск, 10 лютага 2001 года.

Фота IREX/ProMedia.

АНЕКДОТЫ

До Штирлица не дошло...

Прогуливаясь по лесу, Штирлиц заглянул в дупло. На него смотрели чьи-то глаза.

— Дятел, — подумал Штирлиц.

— Сам ты дятел, — подумал Мюллер.

***

Гестапо перекрыло все выходы, но Штирлиц ушел через вход.

***

До Штирлица не дошло письмо из Центра. Он перечитал еще раз, но все равно не дошло.

***

Мюллер шел по улице. Вдруг ему на голову упал кирпич. "Вот те раз," — подумал Мюллер. "Вот те два," — подумал Штирлиц, бросая второй кирпич.

***

Штирлиц зашел в резиденцию Абвера и на своей двери увидел табличку:

"Резиденция советской разведки".

— Гласность, — подумал Штирлиц.

***

Штирлиц долго смотрел в одну точку. Потом в другую. "Двоеточие", — догадался Штирлиц.

***

Штирлиц напоил кошку бензином. Кошка прошла десять шагов и упала. "Бензин кончился!" — подумал Штирлиц.

***

Штирлиц зашел в комнату, подошел к двери, открыл ее — зажегся свет.

Штирлиц закрыл дверь — свет погас.

Штирлиц снова открыл дверь — зажегся свет, закрыл — погас...

"Холодильник", — догадался Штирлиц.

***

"Это провал", — подумал Штирлиц. Вместо голубой арийской крови в пробирку предательски капала родимая красная.

***

Штирлиц выстрелил в Мюллера. Пуля отскочила. "Броневой", — подумал Штирлиц.

***

Штирлиц вышел из ресторана. Кто-то больно стукнул его по затылку. Штирлиц обернулся. Это был асфальт.

***

Мюллер:

— Штирлиц, у меня для вас плохая и очень плохая новость!

— ???

— Русская пианистка всё рассказала!

— А очень плохая?

— Не мне, а вашей жене!

***

Мюллер выглянул из окна и увидел спешащего куда-то Штирлица.

— Куда это он так торопится? — подумал Мюллер.

— Не твое собачье дело, — подумал Штирлиц.

***

Штирлиц шел по площади. Его окружило гестапо. Штирлиц изобразил толпу. Гестапо расстреляло толпу. Среди убитых Штирлица не оказалось...

***

Борман и Мюллер сидели в офицерской столовой.

— Сейчас придет Штирлиц, опять закажет свой любимый чай в граненом стакане и, громко размешав там восемь ложек сахара, будет пить его, не вынув ложечки, — сказал Борман.

Входит Штирлиц.

— Милейший! Чашечку кофе без сахара! — заказывает он и торжествующе показывает Борману язык.

***

Штирлиц сел в машину и крикнул: "Гони!" Через пять минут с заднего сиденья запахло свежим самогоном.

***

— Что это вы мне принесли, Штирлиц? — спросил Шелленберг.

— С основной работы разрешение на совместительство, — ответил он. Совесть чекиста не позволяла ему незаконно получать вторую зарплату.

***

— Стой! Кто идет?!

— Дождь! — ответил Штирлиц и забарабанил пальцами по стеклу.

Подготовил Александр СИЛИЧ.

Крыжаванка

Па гарызанталі: 1.Беларуская паэтэса, аўтар кнігі вершаў "Ад родных ніў". 5.Ветлівы зварот да мужчыны ў Беларусі. 9.Моцны спіртны напітак. 11.Урачысты музычны твор. 12.Метка, след, знак. 13.Травяністая расліна з высокім сцяблом і вялікімі чырвонымі кветкамі. 15.Вузкая паласка. 18.Вельмі вузкая шчыліна. 19.Дзяржаўны збор. 20.Смычковы музычны інструмент. 23.Празрыстая вадкасць. 25.Лясная невялікая птушка са стракатым апярэннем. 26.Персанаж беларускай міфалогіі, увасабленне холаду. 27.Адрывісты гук, шум ад удару. 30.Здольнасць бачыць. 33.Птушаняты, якія жывуць яшчэ разам. 34.Журба, маркота, смутак. 35.Прадмет мэблі. 37.Верхняя частка твару чалавека. 40.Стан спакою і шчасця, які, паводле будызму, дасягаецца адмаўленнем ад жыццёвых клопатаў. 41.Падлік даходаў і расходаў. 42.Усё шкоднае, дрэннае. 43.Вельмі нізкі бас. 44.Харчовы прадукт.

Па вертыкалі: 2.Адзінства, згуртаванасць. 3.Статуя, якой язычнікі пакланяліся як богу. 4.След на скуры ад раны. 5.Якасць ежы, якая адчуваецца ў час яды. 6.Неабразны край дошкі. 7.Частка даліны ракі, якая ў паводку заліваецца вадою. 8.Выражэнне незадавальнення. 10.Прапанова. 14.Цвёрды мінерал са слаямі рознай афарбоўкі. 16.Жанр сатырычнай літаратуры. 17.Карціна, ілюстрацыя. 21.Прыбор для вымярэння глыбіні мора з карабля. 22.Растоплены тлушч. 23.Вялікае лісцевае дрэва з моцнай драўнінай. 24.Грунт пад вадой ракі. 27.Злы дух, д'ябал у некаторых рэлігіях. 28.Невялікая горка. 29.Гульня на асобых картах з нумарамі. 31.Дапамога, аказаная ў выпадку няшчасця. 32.Невялікая прамысловая рыба. 36.Няспынны паток вады. 37.Доўгае гнуткае галлё некаторых кустарнікаў. 38.Хімічны элемент з групы галагенаў. 39.Пакаты спуск.

Склаў Анатоль ЦУРЫКАЎ.

Ответы на кроссворд, опубликованный в № 197 с.г.

По горизонтали: 2.Мир. 5.Гол. 6.Анекдот. 9."Мороз". 10.Голуб. 12.Станок. 13.Салака. 15.Лад. 18.Чек. 19.Лада. 22.Овцебык. 24.Цна. 25.Зима. 28.Гонор. 29.Грицевец. 30.Игрек. 31.Бак. 34.Рань. 36.Мак. 37.Декабрь. 39.Шо. 40.Мележ. 42.Еврей. 44.Полис. 46.Осипова. 48.Минск. 49.Оса. 50.Явь.

По вертикали: 1.Витка. 3.Рот. 4.Антонов. 5.Головач. 7.Богатырев. 8.Русак. 11.Калина. 12.Скелет. 14.Лес. 16.До. 17.Книга. 20."Амок". 21.Дар. 23.Влияние. 25.Зоб. 26.Егоров. 27.Чечерск. 32.Нажим. 33.Карпов. 35.Цеп. 36.Мел. 38.Рова. 39.Шеф. 41.Лог. 43.Ре. 45.Си. 46.Ост. 47.Ось.

Благодарность

Уважаемая редакция! Прошу через Вашу газету выразить огромную благодарность коллективу дневного стационара 2-го тубдиспансера г.Минска: главному врачу Н.В.Куцан, заведующей отделением И.М.Шиманской, лечащему врачу М.А.Денисенко, медицинским сестрам Ю.В.Трубкиной, И.В.Сурма, И.К.Друщиц., В.М.Сидорович, Л.В.Бикоевой.

С низким поклоном Н.С.Герасименко.

ХОЧАЦЕ — ВЕРЦЕ, ХОЧАЦЕ — НЕ ВЕРЦЕ

Будучы тыдзень: зоркі прадказваюць

АВЕН. Вы рызыкуеце трапіць у паласу меланхоліі з-за няўдач на інтымным фронце. Ведайце, што вы самі ствараеце сабе праблемы, не беручы на ўвагу жаданні партнёра. Не паддавайцеся недаверлівасці і забабонам, каб не апынуцца ў яшчэ большым клубку супярэчнасцяў.

ЦЯЛЕЦ. Важна не ісці на повадзе ў сваіх пачуццяў, якія часам падманваюць. Да вас абавязкова прыйдзе ўдача, калі вы будзеце выносіць штосьці карыснае з пражытага вопыту. У апошнія дні тыдня настальгічна ўздыхнёце па светлым мінулым. Ваш дзень — пятніца.

БЛІЗНЯТЫ. Зоркі раяць не адпускаць тармазы, інакш можа атрымацца збой у справах. Трэба кантраляваць сітуацыю, засяродзячы сваю ўвагу на такіх якасцях, як адказнасць і ўменне ўсё рабіць своечасова. Някепска было б пераглядзець жыццёвую праграму на бліжэйшую перспектыву, каб штосьці не згубіць.

РАК. Вас чакае цудоўны перыяд для вырашэння спраў, што зачакаліся вашай увагі. Удачнымі будуць асабістыя сувязі і творчыя кантакты. У выхадныя пажадана аддаць увагу нявырашаным сямейным праблемам. Ваш дзень — серада.

ЛЕЎ. Вам пашанцуе там, дзе аб гэтым раней і не марылася. Праявіцца схільнасць да эканоміі, цвярозай разважлівасці. Здаровы сэнс — ваш надзейны вартавы і гарант у сумніўных сітуацыях. Зоркі раяць старанна распланаваць праграму выхадных дзён, інакш яны могуць пакінуць непрыемны асадак.

ДЗЕВА. Выдатны час для выканання аператыўных спраў, у гэтым вам дапамогуць кемлівасць і гнуткасць у складаных момантах. Пачатак тыдня пагражае нейкімі недарэчнасцямі ў асабістым жыцці, калі запануюць залішняя падазронасць і недаверлівасць у адносінах да партнёра. Ваш дзень — пятніца.

ШАЛІ. Вам будзе спадарожнічаць поспех пры адкрыцці новага прадпрыемства ў бізнесе. Вас чакае сустрэча з даволі высокапастаўленай асобай, блізкай вам па сваіх духоўных інтарэсах, што вельмі паспрыяе вам у справах. Каханы чалавек прасякнецца да вас яшчэ большым даверам.

СКАРПІЁН. Вы будзеце жыць мінулым, калі-нікалі зазіраючы ў будучыню. І такім чынам можаце згубіць нешта вельмі важнае, таму што ісціннае жыццё — у сучасным. Складзіце рэальную праграму на бліжэйшую перспектыву, правядзіце аўтатрэнінг — гэта дапаможа вам вярнуцца ў рэчаіснасць, абапіраючыся на свае схільнасці і магчымасці вашай працавітай душы. Вашы дні — аўторак, субота.

СТРАЛЕЦ. Зоркі раяць вам узмацніць самакантроль, бо на волю зноў просяцца пачуцці і эмоцыі, якія перашкаджаюць вам цвяроза глядзець на жыццё. Могуць ускладніцца кантакты з людзьмі з-за нежадання бачыць і разумець пачуцці тых, хто побач. Але вы можаце тым не менш дабіцца поспеху ў камерцыі, выкарыстоўваючы сваю кемлівасць у гаспадарчай дзейнасці.

КАЗЯРОГ. Вам пашанцуе ў вялікім бізнесе пры ўмове, што вы не будзеце "спаць у шапку". Каханы чалавек надасць вам яшчэ большую ўпэўненасць у сабе. Да канца тыдня ўзмацніцца няўважлівасць. Важна ўзмацніць самакантроль, каб пазбегнуць крытычных сітуацый. Ваш дзень — чацвер.

ВАДАЛЕЙ. Вы павінны сабрацца з духам, каб не прагадаць у вырашэнні неадкладных пытанняў. Увогуле ёсць рызыка зрабіцца мяккацелым і нерашучым. Выкарыстайце рэзервы свайго характару, каб пазбегнуць цяжкіх становішчаў. Помніце, што настроіць сябе на светлы, аптымістычны лад ніколі не позна.

РЫБЫ. На гэтым тыдні вам спатрэбяцца такія якасці, як калектывізм і працавітасць. У грамадскай дзейнасці вы будзеце нават кумірам. Тым не менш зоркі раяць не займацца на пачатку тыдня складанай, адказнай працай. Неабходна ўлічваць меркаванні іншых і не ўспрымаць іх у штыкі.

Пятница, 16 ноября

БТ

06.30, 07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.10 Новости.
09.15 "Бригады "Тигра". Сериал (Международный Французский Канал).
10.10 Існасць. Духовная программа.
10.35 Телевитамин.
11.00 "Человек моря". Сериал (Аргентина).
12.15 Добрый день, Беларусь!
13.00 "Тени исчезают в полдень". Худ.фильм . 6-я серия.
14.10 "На перекрестках Европы". Телефестиваль белорусской **песни.**
15.15 "Дэнни, расскажи мне историю". Док.сериал (Международный Французский Канал).
15.25 "Сказки отца Кастора-2". Мультсериал (Международный Французский Канал). 1-я серия.
15.40 "Маленькие Эйнштейны". Сериал для детей (Германия).
16.10 "Пять чудес".
16.20 "5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 "Бригады **"Тигра".** Сериал (Международный Французский Канал).
18.20 Зона Икс.
18.30 Познавательный сериал "Пятое измерение" (Международный Французский Канал).
18.55 Драма **"Мать Урагана"** ("Беларусьфильм").
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.45 "Человек моря". Сериал (Аргентина).
22.35 Спорт-курьер.
22.45 Белорусская двадцатка.
23.25 Мелодрама **"Маркиза"** (Франция).

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00 Новости.
08.15, 18.00 "Земля любви". Сериал.
09.15 "Следующий". 4-я серия (заключительная).
10.20 Юмористическая программа "Сами с усами".
10.50 Библиомания.
14.20 Страна чудес. "Арабские приключения".
16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
17.25 Документальный детектив. "Шайка для министра". Дело 2001 года. Часть 2-я.
19.00 Поле чудес.
20.00 Время.
20.35 Комедия **"Не валяй дурака".**
22.35 Ночное "Время".
23.00 Шарон Стоун в триллере **"Ножницы".**

РТР

08.00, 10.00, 16.00, 19.00 Вести.
08.15, 18.00 Телесериал **"Московские окна".**
09.05 Новая "Старая квартира".
10.30 "Санта-Барбара". Телесериал (США).
16.30 Планета КВН.
17.00 Пресс-клуб.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Все звезды театра имени Вахтангова в юбилейном капустнике.
22.15 Худ. фильме "Шизофрения". 1997 г.
01.10—01.13 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.05, 11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
07.30, 20.40 "Андрей Рублев". Худ.фильм. 2-я серия.
09.15 Партитуры не горят.
09.40, 15.35 "Семейные хроники". Док.фильм.
10.35 Театр "Сфера".
11.45 "Жди меня". Худ.фильм.
13.10 "Ох, уж эти детки". Мультфильм.
13.30 Вместе с Фафалей.
13.45 "Щелкунчик".
14.15 Чем живет Россия.
14.30 Музыкальные дома.
15.10 "Готовы или нет". Сериал.
16.30 Сенсация. Сенсация? Сенсация...
17.00 Археология.
17.50 "Кто там...".
18.15 "Странный недуг Антона Брукнера". Худ.фильм.
19.05 "Артистический интернационализм".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 "Царская ложа".
22.30 А.Генис. Письма из Америки.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
05.10, 06.20, 13.25 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.35, 06.40, 13.40 Афиша.
05.40, 07.25 Наши любимые животные.
05.45, 06.45, 07.45 Пять минут с Новоженовым.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.35, 07.40 Карданный вал.
07.55 Очная ставка.
08.25 Дог-шоу "Я и моя собака".
09.25 Своя игра.
10.10 Внимание. Розыск!
11.25 Детектив **"Полицейские".** 5-я серия.
13.50 Сериал **"Графиня де Монсоро".**
15.30 Сериал **"Салон красоты".**
16.40 Пепси-чарт.
17.30 Криминал.
18.40 Свобода слова.
20.10 "Криминальная Россия".
21.45 "Женский взгляд".
22.30 Фильм **"Под судом присяжных".**

TV-6

05.45, 14.35, 17.40, 01.05 Дорожный патруль.
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00 Сейчас.
06.10, 06.40, 07.10 День за днем.
07.40 Тушите свет.
07.50 Назло.
08.25, 18.45 Сериал **"Гражданин начальник".**
09.20 "Мое кино".
10.25, 21.20 Сериал **"Улицы разбитых фонарей II".**
11.25 "За гранью возможного".
12.20, 14.25 Телемагазин в Минске.
13.20, 17.05, 23.10 "За стеклом".
14.55 100 чудес света.
16.30 "Опасный мир".
20.00 "Глас народа".
22.30 Грани.
00.10 Сериал **"Первая волна III".**

СТВ+RenTV

06.00 "Икс-мен". Мультсериал.
06.30 "Шкодливый пес". Мультсериал.
07.00 "Таинственные рыцари Тир На Ног". Сериал.
07.30 "Мурашки". Сериал.
08.00 Международные спортивные новости на СТВ.
08.15 Новости СНГ.
08.30 "Дискавери" на СТВ.
08.45 "Премьер-парад "Столичный". Юмористическая программа.
08.50 "Виртуальный мир".
09.00 "Черная магия, или Свидание с дьяволом". Драма.
11.30 Информационно-познавательная программа "Европа сегодня".
12.00, 15.00, 18.00 Новости СТВ.
12.15 "Случайный свидетель".
12.45 "Убойная сила-3". Сериал.
14.00 "Симулятор". Сериал.
15.15 Кулинарные рецепты от ресторана "Лесной".
15.30 "Мурашки". Сериал.
16.00 "Шкодливый пес". Мультсериал.
16.30 "Икс-мен". Мультсериал.
16.50 "Ликбезпотребсоюз представляет...".
16.55 "Чертенок". Теленовелла.
18.15 Международные спортивные новости на СТВ.
18.30 Центр развлечений "Мэдисон авеню".
19.00 "Тема дня". Итоги в уик-энд.
19.10 "Премьер-парад "Столичный". Юмористическая программа.
19.15 "Вечарніца".
19.30 "Джонни 2.0". Триллер.
21.40 "Секретные материалы". Сериал.
23.00 Новости "СТВ-24 часа".
23.30 "Виртуальный мир".
23.45 "Ребята возвращаются". Драма.
02.00 "Ночной разговор с Алексеем Лушниковым".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by
http://nv.promedia.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. Кнорына, 50. Падпісаны ў друк у 15.00. Фармат А-2. Тыраж: 40180 экз., Заказ № 908.